

Novi svijet

ISSN 1331-226X Godina XLVIII. br. 12/2012. - 1/2013.

Cijena 15 kn

Za budućnost
odgoja
Mir u ratu

BOŽIĆ
KAO REVOLUCIJA

Naslovnica:
Ljubiti čovjeka, to je
značenje Božića
Foto:
thismancalledjesus.org

U svjetlu Božića

Kraj svake godine, pa tako i ove, obavljava nam svjetlo Božića. Rođenjem Djeteta u tamnoj noći sve postaje jednostavno i očaravajuće poput idile – u tamnoj noći svakoga vremena. I što je noć tamnija, to je svjetlo jače. "Ostaje noć, ali ostaje i svjetlo. A u kršćanstvu je uvijek Božić", pisao je Igino Giordani.

Zato ova višegodišnja kriza koja nas prati i ne jenjava može na nas imati i jedan pozitivan učinak. Može nam pomoći staviti naglasak ne toliko na vanjski i potrošački vid blagdana, koliko na onaj vjerski, duboko duhovni. Na tom tragu i u ovome broju Novoga svijeta nudimo tekstove koji će nas nadahnjivati u svakodnevnom življenju Božića, blagdana djece, obitelji, pomirenja i solidarnosti.

Uz časopis šaljemo vam i uplatnicu za sljedeću godinu.

Svim čitateljicama i čitateljima želimo sretni Božić i novu godinu i zahvaljujemo svima vama koji nas podržavate svojim pretplatama i tako omogućujete postojanje Novoga svijeta.

Uredništvo

SADRŽAJ

2 RIJEČ ČITATELJIMA
U svjetlu Božića	20 SVJEDOČANSTVO
Mir u ratu
3 RIJEČ ŽIVOTA	22 OSOBNO VIĐENJE
5 IZ ŽIVOTA
Tv serije, Poticaj, Bolest, Biser	Zajedništvo spašava Završetak Domovinskog rata
6 U DUBINU
Božić kao revolucija	24 BOŽIĆNA PRIČA
Prema Isusovoj štalcici
8 PEDAGOGIJA ZAJEDNIŠTVA
Za budućnost odgoja	26 PREDSJEDNICA
Socijalni tjedan u Francuskoj
10 MLADI
Koncert u Bejrutu	28 OBITELJ
Pokušaji komunikacije
11 PORTRETI
Zdravkova početnička sreća	30 ISTAKNUTO
Bratstvo u politici
14 NA CILJU
Život za druge Bitna su djela	31 ZDRAVLJE
Koje mi uho zvoni?
16 DUHOVNOST JEDINSTVA
Karizma jedinstva i teologija / 2
Isus u bližnjemu	

Mjesečnik Pokreta fokolara

godina XLVIII-XLIX., br. 12-01 – prosinac, siječanj 2012-13.

Uredništvo i uprava: Novi svijet, Franje Račkoga 30, 48260 Križevci, tel.: (+385) 01 3691 290; fax: (+385) 01 3691 840; e-mail: novisvijet@novisvijet.net, web stranica: www.novisvijet.net, Izdavač i nakladnik: Djelo Marijino - Pokret fokolara; Glavna urednica: Đina Perkov; Uredničko vijeće: Đina Perkov, Sonja Eterović, Zdenko Horvat;

Tisk: FEROPROMS d.o.o., Zagreb. Godišnja pretplata 150 kn, za Europu: 33 EUR, za kontinent: 55 USD. Pojedinačni broj 15 kn. Uplate putem vašeg povjerenika ili na račun (kunski i devizni) Pokreta fokolara broj 2360000-1101456527

ZAGREBAČKA BANKA D.D., 10000 Zagreb, Paromlinska 2, Croatia, SWIFT CODE: ZABAHR2X, IBAN HR 91 2360000 11014 56527

Pod poziv na broj upišite vaš evidencijski broj koji se nalazi u gornjem lijevom kutu listića s adresom. Osobe jednom preplaćene na Novi svijet dobivaju ga dok se ne odjave. Tko želi donirati bilo koji iznos za Novi svijet i tako pomoći onima koji nemaju mogućnost platiti pretplatu, pod poziv na broj treba upisati 5500. Novi preplatnici koji još ne znaju svoj evidencijski broj upisuju pod poziv na broj 5000, a kopiju uplatnice moraju obvezatno poslati na uredništvo.

Tiskanje
ovog broja
započeto je
18.12.2012.

PROSINAC 2012.

"**O**NIMA KOJI GA PRIMIŠE PODADE MOĆ DA POSTANU DJECA Božja"

(Lk 1,12)

Evo velike novosti koju je Isus navijestio i darovao čovječanstvu: Božje sinovstvo, postati sinovi Božji po milosti.

Ali kako i kome se daruje ta milost? "Onima koji ga primiše" i koji će ga primati tijekom stoljeća. Treba ga primati u vjeri i u ljubavi, vjerujući da je Isus naš Spasitelj.

No, pokušajmo dublje razumjeti što znači biti sinovima Božjim.

Dovoljno je pogledati Isusa, Sina Božjega, i njegov odnos s Ocem. Isus je molio svoga Oca kao u Očenašu. Za njega je Otac bio "Abba", tj. tata kome se on obraćao s naglascima beskrajnog povjerenja i beskonačne ljubavi.

No, budući da je došao na zemlju za nas, nije mu bilo dovoljno da on bude u toj privilegiranoj poziciji. Umrijevši za nas, otkupivši nas, učinio nas je djecom Božjom, svojim sestrama i braćom, te je i nama dao mogućnost da, po Duhu Svetomu, budemo u krilu Presvetoga Trojstva. Tako je i nama omogućen njegov božanski zaziv: "Abba, Oče!" (Mk 14,36-Rim 8,15). Oče, Oče moj, Oče naš, sa svim onim što to donosi: pouzdanje u njegovu zaštitu, sigurnost, prepuštanje njegovoj ljubavi, božanska utjeha, snaga; žar koji se rodi u srcu onoga tko je siguran da je ljubljen.

"Onima koji ga primiše podade moć da postanu djeca Božja."

Ono što nas čini jedno s Kristom i s njim sinovima u Sinu jest krštenje i milosni život koji iz njega proizlazi.

Osim toga, u ovom nam ulomku Evandželja jedna riječ otkriva duboki dinamizam tog sinovstva koje treba ostvarivati iz dana u dan. Potrebno je naime "postati djecom Božjom".

Postajemo i rastemo kao djeca Božja odgovarajući na njegov dar, živeći njegovu volju koja je sva sažeta u zapovijedi ljubavi: ljubavi prema Bogu i ljubavi prema bližnjima.

Naime, primiti Isusa znači prepoznati ga u svim našim bližnjima. I oni će imati mogućnost prepoznati Isusa i vjerovati u njega ako u našoj ljubavi prema njima primijete djelić, iskricu neizmjerne ljubavi Očeve.

"Onima koji ga primiše podade moć da postanu djeca Božja."

U ovom mjesecu kada se na poseban način sjećamo Isusova rođenja na zemlji, nastojmo se uzajamno prihvatići, gledajući i služeći Krista jedni u drugima.

Tada će se i između nas i Oca uspostaviti uzajamnost u ljubavi i poznavanju života, poput one koja povezuje Sina s Ocem u Duhu Svetomu, te ćemo osjetiti kako se uvijek iznova na našim usnama pojavljuje zaziv: Abba, Oče. ■

Chiara Lubich

Napisana
1998.,
objavljena u
Novom svijetu
br. 12/1998.

"HAJDETE I PROUČITE ŠTO ZNAČI: MILOSRĐE MI JE MILO, A NE ŽRTVA"

(Mt 9,13)

SIJEČANJ 2013.

Sjećaš li se kada je Isus izrekao ove riječi? Dok je bio u kući za stolom, neki carinici i grešnici sjeli su s njim za stol. Vidjevši to, farizeji su stali govoriti njegovim učenicima: "Zašto vaš učitelj jede s carinicima i grešnicima?" Čuvši to, Isus je odgovorio:

"Hajdete i proučite što znači: Milosrđe mi je milo, a ne žrtva."

Isus ovdje navodi jednu rečenicu proroka Hosa. Iz toga se vidi da mu se svida misao koju sadržava, a to je ujedno i pravilo po kojem se on ponaša. Ona izražava prvenstvo ljubavi nad svakom drugom zapovijedi, nad svakim drugim pravilom ili propisom.

Ovo je kršćanstvo: Isus je došao reći da Bog želi od tebe – u odnosu na druge muškarce i žene – prije svega ljubav i da je ta Božja volja bila već naviještena u Svetom pismu, što potvrđuju i riječi proraka.

Ljubav je svakom kršćaninu životni program, temeljni zakon njegova djelovanja, mjerilo njegova kretanja.

Ljubav treba uvijek prevladati nad drugim zakonima. Štoviše, ljubav prema drugima kršćaninu treba biti čvrsti temelj na kojemu može zakonito ostvarivati svako drugo pravilo.

"...Milosrđe mi je milo, a ne žrtva."

Isus želi ljubav, a milosrđe je jedan njezin izraz. On želi da kršćanin živi tako nadasve zato što je Bog takav.

Bog je, za Isusa, prije svega Milosrdni, Otac koji ljubi sve, koji čini da sunce izlazi i kiša pada nad dobrima i zlima.

Isus ljubi sve pa se ne boji boraviti s grešnicima. Na taj nam način pokazuje tko je Bog.

Ako je Bog takav, ako je Isus takav, i ti moraš gađiti iste osjećaje.

Chiara Lubich

Objavljena u
Novom svijetu
br. 6/1996.

"...Milosrđe mi je milo, a ne žrtva."

"... a ne žrtva".

Ako nemaš ljubavi prema bratu, Isusu se ne sviđa tvoje bogoštovlje. On ne prihvata tvoju molitvu, primanje euharistije, darove koje možeš dati, ako sve to ne proizlazi iz tvoga srca pomirenoga sa svima, bogatoga ljubavlju prema svima.

Sjećaš li se onih njegovih tako prodornih riječi iz govora na gori? "Ako dakle prinosiš dar na žrtvenik pa se ondje sjetiš da tvoj brat ima nešto protiv tebe, ostavi dar ondje pred žrtvenikom, idi i najprije se izmiri s bratom, a onda dođi i prinesi dar." (Mt 5,23-24)

Navedene riječi ti kažu da se ljubav prema bližnjemu najviše sviđa Bogu i treba ju postaviti za temelj bogoštovlju.

Kada bi ti želio nešto pokloniti svome ocu, a posvađan si sa svojim bratom (ili brat s tobom), što bi ti rekao otac? "Najprije se pomiri, a onda

Od 18. do 25. siječnja u mnogim se krajevima svijeta obilježava Molitvena osmina za jedinstvo kršćana, a u nekim o blagdanu Duhova.

Izabrana rečenica za ovogodišnju molitvenu osminu glasi: "Što Gospodin traži od tebe" (Mih 6,8).

Chiara Lubich je svake godine komentirala biblijski stih uzet za tu prigodu. Da bismo zadržali tu njezinu praksu, predlažemo tekst kojim je komentirala redak Mt 9,13 (usporediti s Hošeom 6,6) u lipnju 1996., a mogao bi doprinijeti produbljivanju predložene rečenice.

možeš doći i darovati mi što želiš."

Postoji još nešto važno vezano uz ljubav. Ljubav nije samo temelj kršćanskog života. Ona je i najizravniji put prema zajedništvu s Bogom. To kažu sveci, svjedoci evanđelja koji su nam prethodili, doživljavaju to kršćani koji žive svoju vjeru. Ako pomažu svojoj braći, a osobito potrebitima, u njima raste pobožnost, jedinstvo s Bogom jača, primjećuju da postoji veza između njih i Gospodina, a to je ono što daje najveću radost njihovu životu.

"...Milosrđe mi je milo, a ne žrtva."

Kako ćeš onda živjeti ovu novu Riječ života?

Ne pravi diskriminaciju među osobama s kojima dolaziš u dodir, ne isključuj nikoga, nego svima ponudi što možeš dati, naslijedujući Boga Oca. Izgladi male ili velike nesuglasice koje žaloste nebo i zagorčavaju ti život, ne dopusti da sunce zađe nad tvojom srdžbom prema bilo kome, kako to kaže Sveti pismo (usp. Ef 4,26).

Budeš li se tako ponašao, sve što učiniš svidat će se Bogu i ostati će u vječnosti. Bilo da radiš ili se odmaraš, bilo da se igraš ili učiš, bilo da si sa svojom djecom ili u šetnji sa ženom ili mužem, bilo da molиш ili se žrtvuješ, ili obavljaš vjerske dužnosti u skladu sa svojim kršćanskim pozivom, sve će biti sirovina za Kraljevstvo nebesko.

Raj je kuća koja se gradi ovdje dolje i nastanjuje gore. A gradi se ljubavlju. ■

TV serije

Dosad nisam pratila serije na televiziji. Međutim, jedna mi se svidjela – jer je povijesna – i osjetila sam da me svu obuzela. Što sam je više gledala, više je zahvaćala moj duh i o tome sam stalno razmišljala. Osjetila sam kako je Isus u meni nestajao, gubila sam kontakt s njime. Počela je borba. Željela sam biti s Isusom i čuti Njega, pa sam odlučila više ne gledati serije. Bliski odnos s Isusom se vratio, ponovno je bio živ u meni. Želim živjeti tako da se Isus rodi u meni i da me preobrazi.

I. J.

Poticaj

Odgojiteljica sam u vrtiću. U posljednje vrijeme osjećam poticaj da nadoknadim sve propuste koje sam počinila proteklih godina, jer sam često bila užurbana i neke poslove radila površno. Sada nastojim pristupati djeci i kolegicama s više pozornosti i svaku stvar učiniti mirno i sa strpljenjem. Osjećam kako me djeca više vole, a ja pokušavam ispuniti svaku prazninu ljubavlju.

S. P.

Bolest

Ovo razdoblje je za našu obitelj posebno. Imamo drugačiju pripremu na Božić. Sljedeći tjedan idemo u Zagreb na operaciju. Doktor nam je rekao: "Imajte nadu i vjeru u Boga". Zaista, mi drugo ni nemamo. Ako je Bog dopustio ovu tešku bolest, svjesni smo da je to za naše posvećenje. Doživjeli smo bezbroj puta kako Bog sve okreće na dobro onima koji ga ljube. Želimo sve prepustiti Njemu.

M. Lj. M.

Biser

Na početku došašća pitali smo se kako se što bolje pripremiti za Božić. U našoj župi nema zornica, a u grad nam je daleko ići, pa smo odlučili s naših četvoro djece svaku večer moliti krunicu. Dogovorili smo se da svako dijete predvodi jednu deseticu, a petu molimo zajedno. Naš Ante, koji ima pet godina, nerado ide u crkvu, ali krunicu uvijek želi prvi početi moliti jer mu je to drago. Svaku večer u 20 sati sve staje i moli se krunica. Tako raste zajedništvo u obitelji, a mi se pripremamo da za Božić taj naš biser darujemo Isusu.

A. J. R.

Božić kao revolucija

hejyuys.co.uk

IZNENAĐUJUĆOM SUVREMENOŠĆU OVE RIJEČI
IGINA GIORDANIJA VODE NAS NA PUTU
PREMA Božiću

Budući da većina ljudi Božić smatra jednim od velikih blagdana, više raskošnim nego svetim, dobro je vratiti se na neke od autentičnih vidova ovoga događaja.

Postoji nedosežan kontrast između rođenja zemaljskog moćnika, kakvo se sanjalo i ostvarivalo u antičkom svijetu, i nejasnog i zanemarenog rođenja Isusova. Već taj kontrast označava beskonačno neuvaživu originalnost jednog Krista – kralja, koji se rodio od siromašne žene, u štali, u hladnoći i nagosti. Doista ne izgleda kao Bog.

Tako na početku svoje revolucije On ne predviđa vid oholosti, nego poniznosti, kako bi povukao k nebu sinove Božje, počevši od ološa društva, onih koji su jeli i spavalni na tlu: robova, nezaposlenih, tuđinaca.

S tim se djetetom rodila sloboda i ljubav. To je golemo otkriće. Sveopća ljubav o kojoj je on poučavao ima za cilj uništiti sustav suživota velikim dijelom uspostavljen prekomjernom političkom moći, zlouporabom ovlasti, zelenoštvom, nepoštovanjem rada, degradacijom žene, nagrizajućom zavisti, a to je temelj na kojem se postavljala vlast nad milijunima robova, tj. stvorenja bez prava, pravih živih mrtvaca.

Jasno da je osobama uključenima u taj sustav onaj navještaj bio ludost, nešto što zaslužuje zatvor i vješala. On je to znao: "Svi će vas mrziti zbog imena mojega".

Blago siromasima i onima koji postaju siromasi kako bi pomagali bijednima. "Blago vama koji ste sada gladni... ali jao vama bogataši."

Zamislimo bijes i sablažnjavanje onih kojima je novac bio najveće dobro i blagoslov Božji, onih koji su se ubijali (od rada) i koji su ubijali kako bi pripojili hektare i hektare, poticali na demagoški nered, obolijevali na jetru i dobivali infarkte kako bi gomilali kapital. "Ljubite svoje neprijatelje, dobro činite svojim mrziteljima... Onomu tko te udari po jednom obrazu pruži i drugi... Svakomu tko od tebe ište daji, a od onoga tko tvoje otima ne potražuj... Čuli ste da je rečeno starima: Ne ubij! Tko ubije, bit će podvrgnut sudu. A ja vam kažem: Svaki koji se srdi na brata svoga, bit će podvrgnut sudu..."

Sa stajališta ratnika i ratne industrije pravilo je izgledalo i izgleda uvredljivo; ne mrziti brata jednako je ukidanju bitaka, frakcija i nasilja.

Arhiv DDU

Pravilo bi društvu donijelo – jadni mi! – miran suživot.

Život u miru omogućio bi da svaki dan postane Božić. U ovome se sastoji Kristova revolucija: pomoći nam da se stalno preporaćamo protiv prokletstva smrti.

Stoga je najveća zapovijed – On ju je izrekao – ljubiti čovjeka, a to je isto što i ljubiti Boga. Ljubiti drugoga sve dotle da damo život za njega, a ne mrziti ga dotle da ga ubijemo.

To je, ukratko, značenje novoga Božića čovječanstva, dodijeljenog da mu omogući povratak k božanstvu. Preispitivanje prošlosti, kraj ratova, podlih strasti, pohlepe; početak sveopće ljubavi koja sve spaja u jedno i ne priznaje podjele na kaste, klase, političke podjele... Svojim životom i svojom smrću Isus propovijeda i poučava životu.

Ali zli ne žele život, žele smrt. I za to su radili usuglašenim intenzitetom, a danas atomskim oružjem, ekološkim trovanjem te anarhijom u raspodjeli nafta i hrane spremaju kraj čovječanstva.

Mnogi se zavaravaju gubeći vrijeme s mitologijama. Vole mir, a osmišljavaju ratne ugovore; traže ekonomsku jednakost a klasnom mržnjom oživljaju suprotnosti, pokreću nepotrebne nerede i štrajkove kojima štete običnim ljudima, pobuđujući u ovim godinama, kao 1920.-1922., želju za navodno jakim režimom misleći da će u njemu moći mirno živjeti.

Sukladno tome, Božić se slavi i kolačima, ako to pomaže da se probudi ljubav, ali se nadasve slavi pomirenjem koje zaustavlja bolesti duha i pruža više zdravlja. Slavi se u zahvalnosti Gospodinu i Mariji, koji su trpjeli da nas nauče i pomognu nam okončati naše trpljenje. ■

**Igino
Giordani**

Postoji nedosežan kontrast između rođenja zemaljskog moćnika, kakvo se sanjalo i ostvarivalo u antičkom svijetu, i nejasnog i zanemarenog rođenja Isusova

(Città Nuova, 1974., br. 24.)

Đina
Perkov

Publika na
Učiteljskom
fakultetu
prigodom
predstavljanja
knjige
"Pedagogija
zajedništva i
Agazzi metoda"

Usvečanom predbožićnom ozračju, uveličanom glazbenim izvedbama na klaviru prof. Tamare Jurkić Sviben i vokalom mezzosopranistice Katje Radoš-Perković, u utorak 11. prosinca na Učiteljskom fakultetu u Zagrebu predstavljena je knjiga *Pedagogija zajedništva i Agazzi metoda*.

Pred stotinjak nazočnih, profesora s Učiteljskog, Filozofskog i Kineziološkog fakulteta, asistenta, studenata, predstavnika odgojno obrazovnih ustanova i Pokreta fokolara u samom je uvodu moderator Zdenko Horvat napomenuo da je ova knjiga plod zajedništva između udruge *Educazione e unità* iz Rima, Učiteljskog fakulteta iz Zagreba i dječjeg vrtića *Zraka sunca* iz Križevaca.

Knjiga sadrži značajna razmišljanja iz područja pedagogije, antropologije i metodike koja su bila predmetom stručnog usavršavanja pod naslovom "Pedagogija zajedništva i Agazzi metoda", u razdoblju od 2007. do 2008. na Učiteljskom fakultetu u Zagrebu. Na njemu je sudjelovalo 39 pedagoga, studenata, odgajatelja i nastavnika iz

Za budućnost odgoja

PREDSTAVLJENA KNJIGA "PEDAGOGIJA ZAJEDNIŠTVA I AGAZZI METODA"

Hrvatske, Slovenije, Makedonije i Srbije, vođenih entuzijastima i kompetentnim profesorima - stručnjacima na području odgoja i Agazzi metode iz različitih europskih zemalja, stoji u predgovoru nakladnika i urednika prof. Vladimira Šimovića.

Dekan Fakulteta prof. Ivan Prskalo na početku je pozdrovio predstavljače i sve nazočne, među kojima i talijansku veleposlanicu u Hrvatskoj Emanuelu D'Alessandro, pročelnika ureda za društvene djelatnosti grada Križevaca Mladena Tenodija, prodekanicu Kineziološkog fakulteta Mirnu Andrijašević i prof. Valentina Puževskog.

Predstavljajući knjigu prof. Ante Bežen rekao je kako je ovo prva knjiga koja se u izdanju Fakulteta izdaje na tri jezika - hrvatskom, talijanskom i engleskom na način da se na sva tri jezika objavljuje cjelokupni sadržaj. Druga posebnost je povezivanje znanstvenih aktivnosti i razmjena iskustava u obrazovanju odgojitelja i učitelja između znanstvenika dvaju susjednih i prijateljskih naroda - hrvatskog i talijanskog. Hrvatska prati najbolja dostignuća talijanske pedagogije no uvođenje pedagogije zajedništva i Agazzi metode kao sadržaja stalnog izbornog kolegija na Učiteljskom fakultetu u Zagrebu prvo je institucionalno instaliranje tih odgojnih koncepcija u program obrazovanja učitelja

u visokom školstvu u Hrvatskoj koji izvode profesori iz matične zemlje - Italije, rekao je prof. Bežen istakнуvši da je to značajan iskorak u afirmaciji tzv. alternativnih pedagogija. Sadržaj ove knjige osmislio je dvadeset stručnjaka, a svojevrsno usmjerene za njezino čitanje je uvodna riječ osnivačice Pokreta fokolara, Chiare Lubich. Prof. Bežen je potom svratio pozornost na poglavlje o metodi kao općem pitanju odgojnog djelovanja, na razmatranja o rascjepkanosti ličnosti i društva, pedagoški odgovor na globalizaciju, o interkulturnom obrazovanju te o pozitivnoj psihologiji. Iznose se instrumenti pedagogije u službi oblikovanja zajednice i bratske solidarnosti i uzajamnosti među ljudima. Okvir je tih razmišljanja filozofija zajedništva koju u cijelom svijetu promiče Pokret fokolara, s kojim Učiteljski fakultet već više godina surađuje, a prošle je godine potpisani i memorandum o suradnji sa Sveučilišnim institutom Sophia u Loppijanu pokraj Firenze.

Prof. Anna Lisa Gasparini, vanjska suradnica Učiteljskog fakulteta i izvoditeljica kolegija te pedagoginja u dječjem vrtiću "Zraka sunca", pojasnila je da pedagogija zajedništva temelji svoju filozofiju na uzajamnosti, traženoj i življenoj u odnosima između odgojitelja i odgojenika, među odgojiteljima, između odgojnih skupina i institucija.

AHIV NS (2)

To je nova paradigma koja pretostavlja i zahtijeva življenje dubokih odnosa, kvalitetu ljubavi usidrenu u najuzvišenijim vrednotama, otvorenu drugome, velikodušnu, bezinteresnu, u neprestanoj razmjeni među profesorima, profesorima i učenicima, među učenicima. Također, ta nova paradigma gradi odnose zajedništva u dijalogu između profesora i studenata iz različitih kulturnih i vjerskih područja.

Po ovim načelima 17 godina radi dječji vrtić Zraka sunca u Križevcima, gdje se održavao praktični dio stručnog usavršavanja. Vrtić živi i širi iskonske vrijednosti zajedništva u svojoj široj okolini i po tome je prepoznat, zapažen i vrlo cijenjen.

Prof. Gasparini je zaključila da ovakav pedagoški pristup nastoji odgajati po uzoru na zdravu obitelj koja bezuvjetno voli, odgaja i obrazuje svoje mlade te tako pridonosi humanizaciji društva, novom preporodu osoba i zajednice.

Docentica Mirjana Šagud s odsjeka za pedagogiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu rekla je kako joj je bila zanimljiva spoznaja odnosa između pedagoške teorije i pedagoške prakse. Posebice je indikativna kritika parcijalnog i fragmentarnog pristupa obrazovanju kao i potreba za reformom škola prema navedenim perspektivama. Zaslužuje pozornost i interes koji se ovdje iskazuje kao potreba stalnog obrazovanja odgajatelja što će jamčiti sve bolju kvalitetu življenja djece. U tom smjeru i istraživanja, kreativnost, stalno preispitivanje prakse, jamče stvaranje uvjeta za kvalitetni odgoj i

doprinos "promicanju" slobodnih i autentičnih ljudi. Iz toga izvire i slika novog odgoja i nove škole koji će se znati izdici od apstraktnih formula određene tradicionalne didaktike ka školi u kojoj će se učiti djecu kako misliti i djelovati, kako raditi i živjeti. Tako osnaženi uz pomoć zajedništva i kroz dijalog mlađi će svakako znati iskazati najbolje od sebe i ispuniti očekivanja svijeta odralih kao produktivni i konstruktivni graditelji civilizacije u kojoj će se napredak neprestano vezati uz visoku humanizaciju života sviju.

Docentica Šagud smatra da prezentirane teorijske rasprave i promišljanja, sadržane u knjizi u velikoj mjeri doprinose aktualnoj raspravi za istinskom stalnom obnovom odgoja i obrazovanja.

Prof. Vladimir Šimović istaknuo je profesionalnost i pristup srcem te pročitao poruku prof. Michelea De Benija, suautora i suurednika ovoga znanstvenog rada, u kojoj među ostalim piše: "Danas nadasve treba podijeliti idealizam, pronaći motivaciju i novi žar za odgojno djelovanje, te istinske učitelje, očeve i majke, nastavnike, odgojitelje sposobne svjedočiti, predlagati smisao,

pratiti i dijeliti. ...Naše zajedničko iskustvo uvjerava me da se zajedno možemo još više nadati boljoj budućnosti za našu mlađez, za našu djecu."

Nakon glazbene stanke nazočne je pozdravila talijanska veleposlanica Emanuela D'Alessandro. Istakнуvši važnost žive i korisne suradnje s talijanskim i drugim europskim sveučilištima, rekla je kako stalna razmjena omogućuje studentima i profesorima upoznati nove pedagoške projekte temeljene na vrednotama i zajedništvu, koji vraćaju u središte čovjeka i zajednicu. To je veliki doprinos ne samo ujedinjenoj Europi, nego i ujedinjenom svijetu, koji žele ulagati u odgoj i u cijelovitu formaciju djeteta, ali potrebni su im ovakvi modeli, prave skice novoga društva, zaključila je.

Potom je socijalna pedagoginja Jelena Mališa izložila svoje iskustvo polaznice stručnog usavršavanja u Zagrebu i studija na institutu Sophia. Na kraju nije mogao izostati pozdrav umirovljenog učitelja prof. Valentina Puževskoga koji je od samih početaka prepoznao vrijednost ovog projekta i podržao ga. ■

Knjigu su predstavili profesori (s lijeva na desno): Vladimir Šimović, Ante Bežen, Anna Lisa Gasparini i Mirjana Šagud

focolare.org

Nakon atentata u Bejrutu u listopadu ove godine Mladi za ujedinjeni svijet priredili su koncert za mir uz sudjelovanje preko 2000 mladih

Uatentatu u Bejrutu 19. listopada poginuo je jedan od šefova libanonske policije i porušeno 40 kuća. Mnogi ljudi ostali su bez krova nad glavom i potrebna im je pomoć. Jacques, mladić iz pokreta Mladi za ujedinjeni svijet, koji je bio na Genfestu u Budimpešti, došao je na ideju da organizira humanitarni koncert za pomoći upravo onima koji su izgubili kuće, a istovremeno da koncert bude poruka mira.

Jacques je i predsjednik muzičkog kluba na sveučilištu. Nakon razgovora s Mladima za ujedinjeni svijet i prijateljima muzičkog kluba, odlučili su prirediti koncert. U vrlo kratkom vremenu oko 2500 mladih potvrdilo je svoje sudjelovanje preko Facebooka. Usljedilo je predstavljanje koncerta na televiziji, putem brojnih radijskih emisija i novinskih članaka.

Koncert u Bejrutu

Uoči koncerta organiziranog s drugim nevladnim organizacijama Mladi za ujedinjeni svijet iz Libanona su nam napisali: "Dogada se nešto mnogo veće od nas, ali računamo na pomoći Božju. Osjećamo da On čini čuda, jer u ovom trenutku je previše političkih podjela u Libanonu, a nakon atentata još su izraženije. Mnogi mladi su ogorčeni izjavama političara. Ovaj koncert je po put svjetla u ovom velikom mraku; poruka nade, mira i jedinstva među Libanoncima. Ovim koncertom želimo svjedočiti naš ideal i da su mladi Libanonci ujedinjeni."

Znak prepoznavanja na koncertu bila je bijela boja, u znak mira. Na ulazu su dijelili bijele trake, poput onih što su se koristile na Genfestu, kao znak zalaganja u izgradnji mira. "Koncert nam je ostavio trag novog oduševljenja, osjećamo da se Genfest nastavlja", poručili su nakon koncerta koji je okupio preko 2200 mladih.

Važan je to događaj, na tragu projekta "Ujedinjeni svijet" (www.unitedworldproject.org) pokrenutog u Budimpešti, a koji zadobiva oblik preko malenih ili velikih djeliča bratstva, kao što je ovaj u Libanonu. ■

focolare.org

facebook.com - YAHW

Bošnjaci su tipično slavonsko naselje smješteno u južnom dijelu Vukovarsko-srijemske županije, uz rijeku Savu, okruženo širokim i dugim žitnim poljima te starom hrastovom šumom. Za razliku od nekad, danas su gotovo polovica njegovih stanovnika umirovljenici. Mladi su otišli, nošeni životnim prilikama, kao što je to učinio i naš sugovornik Zdravko Vinković, liječnik pedijatar, danas s obitelji nastanjen u Zagrebu. Osvrćući se na svoj život, vrlo jasno nam otkriva nevidljivu zlatnu nit koja ga je vodila.

"Odmalena sam bio vezan uz župu, ministiriranje, župnika, kao i većina djece. U selu se nije previše osjećao pritisak komunizma, pa je i u školi bilo relativno mirno. Kada danas gledam, ta tradicionalna katolička sredina nije bila dovoljna da se samo od toga živi. Bio sam angažiran u KUD-u, svirao sam tamburu, pjevao u muškom vokalnom ansamblu i u crkvenom zboru. Za razliku od većine mojih prijatelja, nisam odlazio u kafiće i gostionice, jer se tamo nisam dobro osjećao. Kao srednjoškolac počeo sam razmišljati gdje je moje mjesto u toj sredini, i u Crkvi."

Susret

Zdravko smatra da je imao sreću jer je tada u župu došao vlč. Antun Bačić, Tuca kako su ga po selu zvali, ili Makso, kako je poznat u Djelu Marijinu. On se među prvima u Hrvatskoj susreo s Pokretom fokolara još 1966. godine. Jedan datum naš sugovornik pamti kao što se pamte

Arhiv NS

Zdravkova početnička sreća

ZLATNA SE NIT PROTEŽE ŽIVOTNOM PRIČOM
ZDRAVKA VINKOVIĆA, SLAVONCA IZ ZAGREBA

najvažniji događaji u životu. "Te nedjelje 19. prosinca 1976. župnik je mene i prijatelja pozvao da dođemo upoznati njegove prijatelje koji će doći iz Zagreba i Broda.

Okupilo nas se 15-ak, uglavnom iz Slavonskog Broda, a iz Zagreba su došla dva fokolarina, Janez i Boštjan. Od tih sam ljudi i njihovih iskustava dobio odgovor kako konkretno, u malim sitnicama živjeti kao kršćanin: u obitelji, u školi, na fakultetu. To me fasciniralo. Kasnije sam upoznao i druge koji su nastojali tako živjeti. Počeli smo se svakoga utorka okupljati kod župnika, mi koji smo bili

privučeni tim novim životom. Sjećam se kako se od svakoga tražilo da donese koji plod življene Riječi života, a ako ga nisam imao, još taj dan sam mogao nešto učiniti. Ta prva iskustva su bila upravo u suživotu s prijateljima, u društvu, u školi. Volio sam društvo, ali kad bi došlo do toga da li se napiti ili ostati negdje cijelu noć, ja se tu nisam dobro osjećao. Uvijek sam nastojao upozoriti kad bi netko opsovao ili predložio da pjevamo nepriličnu pjesmu, osobito kad bismo išli na nastupe.

Bilo mi je vrlo bitno da se s prijateljima istomišljenicima svakodnevno nađem na misi.

**Đina
Perkov**

Zdravko Vinković
na jednom
susretu

Antun MS (2)

Zdravko sa suprugom na marijapoli odmoru

I s prvim Prijateljem, Isusom, koji me je privukao i pokazuje mi kako živjeti. A to je u maloj sredini izašlo na vidjelo, pa se stalo govoriti da će u svećenike. Roditelji nikad nisu bili protiv mojeg zalaganja, ali su me uvjerali da je dovoljno ono što smo do tada živjeli.

Naredni susreti još su me više ohrabrili u takvom životu. Sjećam se jednog susreta u Vinjkovcima, išlo nas je 15-20, pa su došli Brođani, pa iz Antina, Osječani... Bilo je prekrasno slušati te ljudi kako jednostavnim riječima govore kako žive kao kršćani."

Lijepe godine

Ubrzo nakon toga Zdravko odlazi na studij medicine u Zagreb. Nastanio se u studentskom domu, ali prva stvar mu je bila naći Mirkovečku, gdje su se preselili Boštjan i prijatelji. Drugu je godinu živio u kući GEN, s mladićima privučenima istim idealom. "Sjećam se da smo stalno išli za fokolarinima:

u Kopernikovu ulicu, pa su prešli u Tomislavovu, pa u Stubičku, pa u Šumetličku, pa u Dugave. Nismo razmišljali da kome smetamo i nismo se dali istjerati iz fokolarja: bili smo tamo i u vrijeme ručka i večere, i navečer. A oni su nas toliko ljubili da mi nikada nismo imali osjećaj da smetamo. To su bile lijepе godine.

Mi smo nastojali svakodnevno živjeti po evanđelu i među nama u kući, a to znači susretati se, ispričati naša iskustva, itd. Jedno sam vrijeme živio s Mirkom Belakom i Antonom Kneževićem iz Šibenika. Imao sam dosta obaveza pa sam često tek navečer gladan dolazio kući. Jedne večeri dečki su spremili večeru: malo blitve, jedno kuhanje jaje i malo maslinovog ulja, na koje ja nisam bio navikao. Sve je to bilo dosta lagano, pa sam odjednom gotovo zavatio: 'Dajte, narežite nešto konkretno!' Oni su se smijali i počeli vaditi slavonske kobasice. I dan danas se sjetimo te zgode.

Bila su to prva iskustva zajedničkog života. Sudjelovali smo i u konkretnim akcijama, od posjeta bolesnicima, pomoći našima, prodaje maslinovih grančica za Cvjetnicu.

U Zagrebu sam bio slobodniji za putovanja. Već druge godine išli smo na susret u Rim. Bio sam na Genfestu 1980. Ti prvi susreti s Chiarom, s Focom, s prvim fokolarinama bili su kao susreti s najbližim osobama, nismo imali nikakvih distanci, uvijek smo bili dobrodošli. To je bilo toliko jednostavno a toliko lijepo da smo željeli ostati tamo živjeti. Ali studij nas je pokretao jer morali smo i studirati.

Mnogi od naših prijatelja su znali doći k nama u kućici GEN, pa bismo popodne proveli zajedno ili smo subotu ili nedjelju išli na kakvu utakmicu ili izlet, ali oni su dolazili upravo znajući da ćemo uvijek pročitati Riječ života i razgovarati o duhovnim temama. Sjećam se i radnih akcija, marijapolija na Otri 1978., '79. i '80., nošenja madracu, pa na Šalati. Imali smo tri marijapolija jedan za drugim pa smo na jednom sudjelovali a na drugima pomagali, sređivali dvorane, a bile su to vrućine... No nikad nisam imao osjećaj da sam na marijapoliju izgubio vrijeme."

Zaplet

Tada su počela i prva ozbiljnija razmišljanja o životnom pozivu. "Gledajući iz današnje perspektive, tada nisam vidio pravo rješenje jer nisam vjerovalo da netko s kim živim vidi moj životni poziv možda čak i

jasnije od mene. Bio sam pred ulaskom u fokolar, a onda sam rekao "stop". Danas vjerujem da je Bog i u tome imao svoje prste.

Otišao sam u Slavoniju, oženio se, zasnovao obitelj i počeo raditi kao liječnik. Došla su djeca, posvetio sam se obitelji i poslu. Imao sam sreću da sam u Slavoniji susreo naše obitelji. Bog mi je davao šansu da se vratim i ja sam je prihvatio. Moja žena je iz studentskog doba znala kako živim, ali nije se priključivala, ostala je angažirana u drugoj duhovnosti. Tada sam shvatio koliko se Pokret razvio u jedan cjelokupni život koji okupira sve ljudske aktivnosti. Shvaćao sam da kao kršćanin trebam ozbiljno shvaćati sve životne situacije: i u braku, i u društvu, i na poslu, i te odnose do kraja izgrađivati. Rad s bolesnima bio je zahtjevan, trebalo je razumjeti i pomoći ne samo s ljudskog nego i s kršćanskog stajališta.

Tada je došao rat koji je u Slavoniji bio pogotovo krvav. Došao sam raditi na pedijatriju u Vinkovce baš te jeseni kad su počinjale demokratske promjene. Kad je Vukovar pao, bio sam u ratnoj bolnici u Županji, kao neonatolog - nije bilo nikoga a ja sam tek bio počeo specijalizaciju iz pedijatrije. Bio sam i u ratnoj bolnici u Stari Mikanovcima, potom 6 mjeseci u 124. vukovarskoj brigadi. Bilo je to teško vrijeme, no osnažen jedinstvom ustrajao sam u svojim stavovima. Smatrao sam da mi kao liječniku nije potreban ni pištolj ni puška jer ne želim pucati, nego pomoći. A što ako te netko napadne, pitali su me.

Ja sam spreman i na takvu žrtvu, odgovarao bih.

Žena je za to vrijeme bila s djecom u Njemačkoj. Ta odijeljenost odjednom nas je dovela do teške bračne krize, usred rata. Što učiniti? Shvatio sam da imam jednu naravnu i jednu nadnaravnu obitelj i da želim obje sačuvati. Bio sam u vojsci, ali sam za Novu godinu dobio slobodne dane i otišao ženi u Berlin. U svemu tome žena i ja smo shvatili da imamo djecu, imamo brak, rekli smo da želimo zajedno živjeti. Tu smo se ponovno našli i krenuli graditi naš odnos na novim temeljima. Mene su spasili susreti s ljudima iz Djela, a i moja žena se u to doba povezala s drugim crkvenim pokretima i tamo se angažirala. Duhovna strana nam je pomogla da riješimo konkretni život.

Poslije rata uspio sam dobiti specijalizaciju. Žena i dvoje djece već su bili u Zagrebu. Uskoro se rodila i Marija, djevojčica koja nas je opet povezala. Po završetku specijalizacije odlučili smo ostati u Zagrebu." ■

Povratak

U Zagrebu Zdravko ima priliku obnoviti kontakte s prijateljima iz studentskih dana. "Imao sam i sreću sudjelovati na prvim kongresima o medicini u Rimu, gdje me iznova fascinirao konkretni život u struci. Naš poziv liječnika je po sebi human, ali čovjeka može ponekad izmoriti. Inače imam sreću raditi što mi se sviđa i što je jedan od ljepših dijelova posla.

A posao je takav da može doći i do sukoba, ali ako je čovjek spreman svakoga saslušati i staviti se u njegovu situaciju, onda može sa svakim. Imam tu sreću da imam rješenje - ljubav koju sam primio trebam prenijeti drugima. Mene to spašava u društvu u kojem živim, a spašava me i u životu obitelji. Djeca rastu, sin se oženio, kći je na tom putu, najmlađa kći je u pubertetu. Sa ženom treba ponovno naći pravi odnos. Ona mi kaže da imam sreću što sam sreo Djelo Marijino. Početnička sreća!

Božić za mene? Podsjeća me na odluku da živim kao kršćanin. Ne znam koliko će još Božića imati, ali svaki put osjećam da mi je Bog sve darovao i da ništa vrijedno nisam izgubio. Pored svih poteškoća uspio sam u dnu srca uvek imati radost, a to je Božić. Rekao bih da će to ipak biti nadnaravni događaj. Ja sam pedijatar i što reći više osim iskazati jasno ljubav prema djetetu. Božić je nadnaravni događaj gdje dolazi jedno posebno Dijete." ■

Sudionici iz Hrvatske na kongresu "Medicina i zajedništvo" u Rimu

Aktiv NS (2)

**Andreja
Kadunc**

Josip Stijepić – njegov je život svjedočanstvo mnogim ljudima: katolicima, pravoslavnima i muslimanima

Krajem mjeseca studenog oprostili smo se od Josipa Stijepića iz Sarajeva, pionira duhovnosti jedinstva u Bosni i Hercegovini, liječnika umirovljenog već više godina zbog bolesti.

Kao student susreo se s fokolarinima u Novom Sadu početkom sedamdesetih godina prošloga stoljeća. Oduševio ga je njihov pristup vjeri, novo prilaženje stvarnosti. Vrativši se u Sarajevo nastavio je studij, a nešto kasnije upoznao svoju buduću ženu Mariju.

Po prirodi škrt na riječima, ni svojoj suprudi nije puno govorio o tom dijelu svoga života, no ona je shvatila da je tu nešto jako plemenito i to je objeručke prihvatala. Novi život u Josipu, Mariji i njihovih troje djece cijelo je to vrijeme tinjao, a buknuo je u svoj svojoj snazi za vrijeme rata. Tada su mu neprestano u duši odjevikale Chiarine riječi i naputci kako ljubiti Napuštenog Isusa. Rekao je: "Kad su zapljuštale

bombe, kad su došli ranjenici, ja sam u svakom čošku video Raspetoga u potrebi, u muci, u ranama. Skakao sam ko' pčelica Maja. Činio sam sitne koračke, ali ljudima značajne. Meni je to bila radost i zadovoljstvo. U kućama su npr. svi bili bari-kadirani, prozore od podruma pokrili vrećama pijeska da ih što ne pogodi, a ja bih odlazio vani.

Hvala Bogu da sam bio vezan svojom profesijom i svojim zvanjem i na kraju krajeva, jednostavno sam znao da sam u Božjoj ruci. Mislim da je to tada krenulo. Došla su vremena kada su ljudi u Crkvi i u vjeri vidjeli oslonac i mogućnost da prežive. Bilo je mnogo nesređenih brakova, mnogo nesređenih situacija i mi smo tu bili dežurni kumovi, a to nam je bila i radost. Tako se Božja providnost poslužila našim skromnim bivanjem tu."

Proživiljivali su nevjerojatne situacije, bez hrane, grijanja, sredstava, često riskirajući život da bi nekome priskočili u pomoć. Josip je danonoćno radio s ranjenicima, osakaćenima, masakriranim, uvijek u susretu s boli i patnjom. Da bi preživjeli u hladnim sarajevskim zimama, dok je Josip bio na poslu Marija bi kidala komadiće tepisona i malo po malo ga ložila. Dragocjeno gorivo bio je i papir, pa su bile žrtvovane i mnoge Josipove knjige.

Život za druge

Josipov život je svjedočanstvo mnogim ljudima: katolicima, pravoslavnima i muslimanima, svima onima koji su ga došli posljednji put ispratiti i podijeliti bol rastanka s njegovom obitelji. Usnuo je mirno, tiho, kao što je i živio, a njegova su djeca i supruga u svojoj zahvali među ostalim napisali:

"Ono što smo mi kao obitelj iskusili ovih dana dok smo se oprاشtali s njim je bila bol, ali u isto vrijeme i velika radost jer je izdržao do kraja i stigao do cilja uvijek imajući ljubaznu riječ za svakog čovjeka kojeg bi sreo, strpljenje i ljubav, bez obzira na svoju bol i na svoje trpljenje.

Možemo samo naslućivati kroz kakve je fizičke i psihičke boli prolazio, ali bez obzira na sve imao je srce uvijek raspoloženo za šalu i tu lijepu osobinu da je znao, i kad mu je bilo najteže, nasmijati i utješiti druge.

Ostavio nam je tako lijepo sjećanje na njega, ljubav i primjer istinskog požrtvovanja i predanja života Bogu i bližnjemu. Nesebično se darivao za druge, dao je svoj život, svoje zdravlje, svoje vrijeme, sve što je imao, ni u jednom trenutku ne misleći na sebe. Životnim svjedočanstvom, bez puno riječi, u tišini, skromnosti pokazao nam je što znači živjeti Evandželje.

To je ljubav o kojoj je govorio Isus." ■

Rijeka života danas je često prebrza, mnogo je virova i raznih prepreka. Tako se slikovito izražavala Ružica Mihanović iz Splita. Svojoj je obitelji i svima nama ostavila primjer kako u svakodnevnom životu postaviti Boga na prvo mjesto. Više je puta ponavljala: "Trebamo ići protiv struje, zaobilaziti prepreke. Dogodi se i da duboko zaronimo, no najvažnije je ponovno izroniti na površinu i nastaviti zajedno svoj put."

S Pokretom fokolara srela se još kao studentica prava za vrijeme hodočašća u Rim. No tek je kasnije, zajedno s obitelji, prionula uz duhovnost jedinstva. Devedesetih godina završila je teologiju, a potom godinama predavala vjerouauk u osnovnoj školi. Uvijek osjetljiva zdravlja, hrabro se nosila s ograničenjima ne gubeći vjeru u Božju ljubav.

Posjet liječniku 2007. godine zbog "virozice" završio je na plućnom odjelu bolnice. Kad je liječnik tražio da potpiše suglasnost o izlaganju riziku snimanja, shvatila je treba prihvati Božju volju i ne pokazati strah pred djecom koja su bila zatečena i zabrinuta. Rekla nam je: "U sebi sam ponavljala 'za Tebe Isuse', jer je to bilo jedino čega sam se sjetila. Počele su me salijetati teške, ljudski ograničene misli, ispred kojih je stajalo ono 'što ako?' Imala sam priliku živjeti Božje zakone izricanjem svojeg 'da' Bogu kroz različite situacije. Govorila sam Isusu da želim ono što on želi za mene. Osjetila sam mir i bila sam spremna na sve. Te besane noći zahvaljivala sam mu za sve ono što je bilo lijepo

Bitna su djela

u mojoj životu. Kad si prikovan za krevet imаш mogućnost neograničene molitve i susreta s Isusom, a to sam nastojala iskoristiti."

Dodatnu snagu dobivala je poniranjem u duhovno štivo, primanjem sakramenata i zajedništvom s osobama koje su bile na istome putu. O svom boravku u bolnici rekla je: "Puno sam primila i zato sam nastojala dati ono što sam tada mogla. Svaki dan sam s jednom bakom molila Anđeo Gospodnjeg i krunicu. Gospodi koja je trpjela zbog bolesti majke trebala je utješna riječ, molitva onima koji su bili na odlasku, osmijeh i lijepa riječ medicinskim sestrama, osobljju i posjetiteljima. To je bilo novo iskustvo kako se kroz

bolnu situaciju može osjetiti Božja blizina."

Ozdravljenjem nastavlja ugrađivati sebe u svoju obitelj, posao i u širu duhovnu obitelj Djela Marijina. Svoje brojne talente daruje u korist najmlađih naraštaja – GEN4. Tako sve do ljeta 2011., kada se otkriva neizlječiva bolest. Slijedi nekoliko teških operacija, stalne terapije i različita liječenja. Bolest brzo napreduje i postupno joj oduzima funkciju ruku, nogu, govora, itd.

U prosincu prošle godine svjedoči: "Ove godine Božić mi je potpuno drugačiji. Uvijek sam se puno darivala i pripremala za taj blagdan. Sada se nalazim u novoj situaciji. Dan provodim u krevetu, potrebna mi je pomoć obitelji, djece, a često se osjećam sama. U tim trenucima znaju mi navirati suze. Isus Napušteni mi se svakog trenutka predstavlja u različitim odijelima: jednom je to bol što ne mogu govoriti pa moram pokazivati što želim, drugi put moram sačekati nekoga da mi oguli voće ili trebam pomoći medicinske sestre. No, nastojim se boriti i nikad ne popustiti."

Potrebna mi je snaga. Kad moji ukućani odu na zornice, molim krunicu, stalno mi je misao u Bogu. Meni su bitna djela, bitan mi je život i iz ovog bolesničkog kreveta napraviti će sve da bude Isus u meni i među nama."

Ružica se 20. studenoga preselila u nebo. Ove će godine njezin Božić opet biti drugačiji, a mi vjerujemo da će još većom ljubavlju biti prisutna u svojoj obitelji i među nama. ■

Ružica Mihanović:
"Kad si prikovan za krevet imаш mogućnost neograničene molitve i susreta s Isusom"

I na kraju, Marija. Čini nam se da ona ne može biti samo jedna među brojnim temama, iako vrlo važna za našu teologiju.

Možda zato što je naše Djelo njezino - Djelo Marijino - možda zato što danas brojni znakovi vremena i važni govori učiteljstva nalažu da istaknemo »marijanski profil« u Crkvi, možda zato što smo svjedoci jedinstvene pojave prepoznavanja Marijina lika u drugim religijama - osjećamo da se počinje naviještati novo, doba svojevrsnoga razmatranja i proučavanja Marije.

Držimo zapravo da u njemu Marija mora ući u ukupan spasiteljski Božji naum nad čovječanstvom i svemirom. Marija je - kao što je nedavno rekao Ivan Pavao II. - »sastavni dio spasiteljskog čina priopćavanja Presvetoga Trojstva ljudskom rodu«. Ona je Majka Riječi Božje koja je tijelom postala - što je na jedinstven i čudesan način povezuje s Presvetim Trojstvom.

Prava Marijina veličina je u tome što »pjeva« o veličini Božjoj i veličini njegovih djela.

Ali Marija je i majka Crkve. Kao što je po Duhu Svetom rodila Sina Božjega, tako je, na zadivljujući i jedinstven način, u osamljenosti podno križa, postala dionicom otkupljenja. U potpunosti je sudjelovala u ponovnom rađanju djece Božje u krilu Crkve po Duhu Svetom.

Marija je sada u nebu cvijet i prvina Crkve i svega stvorenoga zbog nauma Božjega koji se nad njom u potpunosti ostvario. Po njoj je stvorene već kristificirano i pobožanstvenjeno.

Chiara Lubich

Karizma jedinstva i teologija / 2

DRUGI DIO GOVORA CHIARE LUBICH
PRIGODOM DODJELE POČASNOG DOKTORATA
IZ TEOLOGIJE NA SVEUČILIŠTU SVETOG TOME
u MANILI 14. SIJEČNJA 1997.

Na neki je način možemo zamisliti po milosti ucijepljenu u Presveto Trojstvo, ikonom i izričajem čitava stvorenja.

Kako u Bogu postoji savršeno prožimanje među trima božanskim osobama te po Kristu u Duhu Svetom dolazi do još jednoga prožimanja između Trojstva i čovječanstva, vrhunca i sinteze svega stvorenoga: »Ljubio si ih kao što si ljubio mene« (Iv 17,23), i cijelo je stvorenje obnovljeno u Kristu, osuđeno da bude, poput Marije i u njoj vječno ucijepljeno u Trojstvo, da živi i beskrajno se raduje intimnom Božjem životu u uvijek novom i neiscrpnom dinamizmu trojstvenih odnosa.

Kao što naslućujete, doktrinom koja proizlazi iz ove karizme jedinstva stječe se dojam da se pogled upire u samo središte Uskrsnuća.

Naime, naši teolozi, citirajući von Baltazara, podsjećaju da »karizme«, poput onih svetoga Augustina, Franje ili Ignacija, darovane Duhom Svetim, mogu zadobiti pogled usredotočen u središte objave, poglede koji neočekivano, ali trajno obogaćuju Crkvu. To su - nastavlja teolog - uvijek karizme u kojima su razum, ljubav i slijed nerazdvojni. Iz toga je shvatljivo da je Duh Sveti istodobno i božanska mudrost i božanska ljubav, nikako samo čista teorija, već uvijek i živuća praksa.

One nadasve otkrivaju da osobe koje nastoje produbiti ovu doktrinu - zato što se neprekidno trude živjeti u skladu s karizmom jedinstva, ostajući ujedinjene u Isusovo ime zbog čega je on nazočan među njima, te zato što se svakoga dana hrane Isusom u Euharistiji - na osobit način imaju udjela u njemu ili se, kako kaže sveti Augustin, mogu poistovjetiti s njime.

Čini se da je upravo zato novost koja proizlazi iz tako življene karizme to da teologija koja iz nje proizlazi nije samo teologija o Isusu, već Isusova teologija, teologija Isusa prisutnog u i među teologozima.

Oni su primijetili da je kršćanska mislenost uglavnom slijedila liniju koja je Isusa promatrala ponajprije kao Predmet teologije.

Dakako, uvijek je postojala svijest da jedan takav Predmet – Sin Božji koji je čovjekom postao – zahtijeva i odgovarajući subjekt koji će ga prepoznati, um rasvjetljen vjerom, um rasvjetljen Kristom.

Pa ipak držimo – izuzimajući teologiju čiji su tvorci teolozi koji su bili i karizmatici, često i sveci (primjerice, ograđujući se samo na Zapadnu tradiciju, sveti Anselmo iz Aoste, sveti Bernard iz Chiaravalle, sveti Toma Akvinski, sveti Bonaventura ili još prije, istočni i zapadni crkveni oci) – da se najčešće Zapadna teologija, u prošlosti, ali još više suvremena, ističu više svojim razmišljanjem o Bogu i Isusu, nekakvom »vanjskom«, a ne unutarnjom spoznajom toga otajstva koje proizlazi iz studiovištva u vjeri i ljubavi, poput spoznaje koju Isus ima o Ocu. »Nitko ne pozna Sina – rekao je Isus – nego Otac, i nitko ne pozna Oca nego Sin i onaj komu Sin htjedne objaviti« (Mt 11, 27).

I to je spoznaja koju Mističnomu tijelu Isus daje po svome Duhu, koja se može potpuno pojmiti kad smo »jedno« u njemu (Gal 3, 28), kad smo gotovo jedna jedinstvena »otajstvena osoba«.

Znači da se po ovoj karizmi jedinstva ostvaruju uvjeti za novu veliku teologiju o Isusu – ne o Isusu od prije 2000 godina, već o Isusu koji i danas živi u svojoj Crkvi.

Iz toga proizlazi još jedna novost. Budući da je to teologija Isusa koji je na nebo uzašao, u krilo Očevo, koji danas živi u jedinstvu Crkve, njezino je obilježje da sve promatra iz

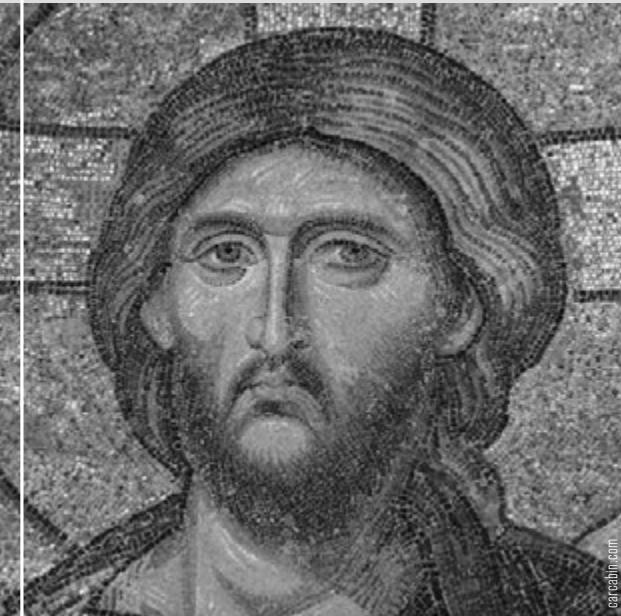

perspektive jedinstva, a to znači – od Boga u kojemu je sve u svojoj pravoj stvarnosti.

Ona je zato jedna od perspektiva, uz brojne druge koje ne isključuje, štoviše, prepostavlja ih i vrednuje. Istodobno nudi originalan prinos koji ih može uskladiti jer ih može usmjeriti k jedinstvu, rasvjetljujući ih u novom obzoru.

No, kako je, kao što smo već naveli, riječ o Isusovoj teologiji u kojoj su sve stvorene stvarnosti objedinjene, ona rasvjetljuje i različite znanosti, čineći ih stvarnjima i istinitijima. I upravo zato smijemo očekivati da će ona ponovno postati majkom, a zašto ne – iako ne u srednjovjekovnom smislu – i kraljicom svih znanosti, ne uništavajući legitimnu autonomiju pojedinih, nego vraćajući ih njihovu pravom izvoru i pravom cilju. ■

Isus u bližnjemu

OD OVOGA BROJA
ZAPOČINJEMO
S OBJAVLJIVANJEM TEME
PREDSJEDNICE FOKOLARA
O JOŠ JEDNOJ TOČKI
DUHOVNOSTI ZAJEDNIŠTVA
– ISUSOVU PRISUTNOSTI
U BLIŽNJEMU

Kaže se da su učenici Amba Bishoia, redovnika Koptske pravoslavne crkve preminulog 417. godine, saznali da on često razgovara s Kristom, pa su ga zamolili da i njima omogući susret s njim. Amba Bishoi je pristao i rekao da će ih Krist susresti dogovorenog dana.

Svi su se u savani i pustinji pripremali za taj susret. Obukli su najljepša odijela, presretni što će susresti Krista. Dok su hodali prema navedenom mjestu, naišli su na starca koji ih je sve redom molio: "Povedi me sa sobom". Ali svatko je imao svetu ispriku susreta s Kristom i nitko ga nije poveo sa sobom.

Zadnji je naišao Amba Bishoi. Ugledao je starca kako stoji i obraća mu se: "Povedi me sa sobom, molim te!" Amba Bishoi ga je uzeo na svoja ramena, kao čin ljubavi prema bližnjemu. Svišno je reći da se toga dana Krist susreo samo s Amba Bishoim, dok su svi drugi izgubili prigodu.

Ova nas priča dobro uvodi u temu koju želimo produbiti ove godine: Isusova prisutnost u bližnjemu i naša ljubav prema njemu.

Prate nas dva velika događaja Katoličke crkve: Godina vjere koju je proglašio papa Benedikt XVI. za 2012. i 2013. – u kojoj se navršava 50 godina od otvaranja Drugog vatikanskog sabora i 20 godina od objavljivanja Katekizma Katoličke crkve – i Sinoda biskupa posvećena Novoj evangelizaciji za prenošenje kršćanske vjere.

Ta su dva crkvena događaja međusobno usko povezana: "I u naše dane vjera je dar koji trebamo otkriti, njegovati, a nadasve svjedočiti"¹.

U stvari, to je ono što smo nastojali živjeti novom odgovornošću i protekle godine, zalažući se osobno i kao cijelo Djelo ukorijeniti naš život u Evandelje i pojačati razmjenu iskustva življene Riječi, kao naš tipični način svjedočenja u svijetu. Mnoga od njih sabrana su i tiskana u knjizi "Radosna vijest" koju je izdala Città Nuova, a pobudila je zanimanje.

Trebamo samo nastaviti započeti hod, jasno, ponirući sve više u dubinu.

Intenzivno življenje Riječi života Chiari i prvim fokolarinima bio je plodni teren na kojem je procvalo ono posebno iskustvo milosti i svjetla što ga nazivamo "Raj '49." Poznajemo dobro prve stranice Raja, gdje nam upravo Chiara svim žarom svoga bića kaže – citiram:

(...) kada bi jedna od tih Riječi (riječi Evandelja) pala na našu dušu, činilo nam se da se pretvara u vatru, u plamen, u ljubav. Moglo se reći da je naš nutarnji život bio sav ljubav.²

Sigurno smo i mi u našem životu, bar malo, kušali plodove koje nam je Chiara dala naslutiti, posebno ove godine. Sada nas Riječ uvodi u novu točku duhovnosti: bližnji – brat, sestra, te u zalaganje da ga ljubimo sve dotle da mu darujemo isti onaj božanski život koji je Riječ rodila i rađa u nama.

Stoga uzmimo i danas u ruke Evandelje. Pročitajmo dio jedne od najljepših stranica što ih je napisao Matej, poglavje 22: "Jedan od njih, zakonoznanac, da ga iskuša, upita: 'Učitelju, koja ja zapovijed

najveća u Zakonu?¹ A on mu reče: 'Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svim umom svojim. [...] Druga, ovoj slična: Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga. O tim dvjema zapovijedima visi sav Zakon i Proroci'" (usp. Mt 22,35-40).

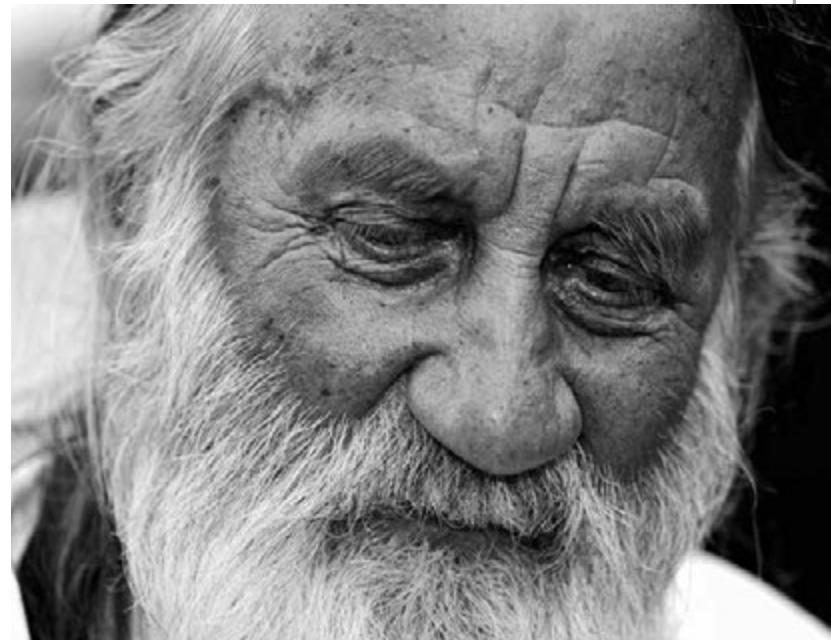
"Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga." Mislim da na tu mjeru ljubavi prema bližnjemu ove godine trebamo usmjeriti našu pozornost. Isus će nam kasnije dati još veću mjeru ljubavi: "Ljubite jedni druge kao što sam ja ljubio vas" (usp. Iv 13,34), tj. sve dotle da damo život. No, to će biti naredni korak vezan uz uzajamnu ljubav koju ćemo produbiti sljedeće godine. Za sada: "Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga".

Piero Taiti, naš prijatelj iz grupe prijatelja nevjerskog uvjerenja, nakon Chiarine smrti ovako je opisao snažan poticaj koji su dobili od Chiare, što je kasnije bilo objavljeno u časopisu Città Nuova:

"S Chiarom se nismo osjećali kao gosti koje se podnosi, već kao osobe prihvaćene s poštovanjem i podržane ljubavlju, a ne prisiljene. Mogli smo govoriti slobodno i iskreno o svemu, doista kao braća. Nismo razgovarali s nekim tko u glavi već ima spremne prave odgovore na sve svjetske probleme. Iako je zasigurno imala svoje odgovore, ona je prihvatiла razgovor s nama, uz duboko uzajamno poštovanje i slušanje. Sve više postajemo svjesni da je i sama mogućnost dijaloga Chiarina zasluga, ne usprkos nego upravo unutar njezinog radikalnog življenja Riječi, u čemu su se mnogi prepoznali mada bez vjere. Na određeni način smo sudjelovali, bez besmislenog sinkretizma, u jednoj široj Crkvi, koja potencijalno sadržava cijelo čovječanstvo, bez geografskih, vjerskih i kulturoloških granica."

Taj univerzalizam uvijek je označavao Chiarinu viziju. Od samih početaka Pokreta, kao što znamo, ona nije okljevala u svakom bratu vidjeti naš posebni put prema Bogu. Često nas je podsjećala da iz praznog i beznačajnog života po njemu ne-prestano prelazimo u puninu života, što potvrđuje Sveti pismo: "Mi znamo da smo iz smrti prešli u život jer ljubimo braću" (Iv 3,14).

Ljubeći brata primjećujemo da raste naše jedinstvo s Bogom, kao što ističe židovski teolog Martin Buber, kad kaže: "Stvorenja su postavljena na moj put da bih ja, stvorene poput njih, po njima i zajedno s njima našao Boga".

A papa Shenouda III., nedavno preminuli patrijarh Koptske pravoslavne crkve, kaže: "Vjera je putovanje prema Božjem srcu, a na tom putu ona prolazi kroz srca ljudi. Ljubav je sveti vez koji povezuje ljudе s Bogom. To je bit vjere i religioznosti. Mi ne možemo stići do ljubavi Božje a da ne ljubimo ljudе."

Ali, ako je točno da ljubav prema bližnjemu treba označavati život svakog kršćanina, štoviše, svakog čovjeka, u čemu je onda posebnost priпадnika Pokreta fokolara, osoba koje su prigrli karizmu jedinstva?

Ovdje nailazimo na točke umijeća ljubavi, u čemu je Chiara učiteljica.

Osvrnut ću se samo na neke elemente, izabrane poput bisera među mnoštvom jednako dragocjenih i važnih. I u ovoj točki duhovnosti, kao i u svima ostalima, trebamo se vratiti na izvor i vidjeti kako ju je Chiara živjela. Chiara nas nadasve poziva da imamo "jednostavno oko", da gledamo na cijelo čovječanstvo iz perspektive jedinstva. Piše:

"Isus, naš uzor, naučio nas je dvama stvarnostima koje su jedno: da smo djeca jednoga Oca i da smo braća jedni drugima. Duša mora prije svega biti uvijek usmjerena prema jednome Ocu mnoge djece. Zatim gledati sva stvorenja kao djecu jednoga Oca".

(Nastavlja se)

¹ Usp Kongregacija za nauk vjere, Dokument s pastoralnim smjernicama za Godinu vjere, 6. siječnja 2012.

² Usp. Chiara Lubich, Paradiso 49, 7-8

**Maria
Emmaus
Voce**

Od samih
početaka
Pokreta Chiara
nije okljevala
u svakom bratu
vidjeti naš
posebni put
prema Bogu

Asmaa Waguih

Mir u ratu

SVJEDOČANSTVO SIRIJCA KOJI JE ODLUČIO OSTATI U SVOM GRADU ALEPU I POMAGATI POTREBITIMA

Jean
Jibran

Uteškoj situaciji koju proživljava Sirija od nas očeva se u mnogim trenucima tražilo da odlučimo što je bolje za obitelj, za našu djecu i za naš život.

Odluka je uvijek bila teška jer je trebalo odabrati između toga da ostanemo u našoj dragoj zemlji koja krvari u jednom sukobu u kojem smo svi prisiljeni živjeti – vanjskom sukobu hranjenom neznanjem, podjelama i vjerskim sektaštvom – ili da je napustimo kako bismo se zaštitili od kaosa i od smrti.

Kao otac i suprug i ja sam proživljavao borbu između ostanka u zemlji koju volim i u kojoj živim dostojanstveno i iseljenja za dobro svoje obitelji. Ta mi je borba donijela veliki stres i nemir, što se protiv moje volje odrazilo na obitelj, poremetivši nam život, kao i mnogima.

Prije nekoliko mjeseci kupio sam avionske karte i počeo poduzimati potrebne mjere za odlazak.

Jedan od važnih dokumenata za putovanje trebala mi je izdati moja Crkva. Kad sam otišao po nje, svećenik je vidio da sam jako uzbudjen, pa me pitao za razlog. Odgovorio sam da imam u rukama karte za putovanje i da mi je torba spremna, ali da u snu srca to ne želim i da nisam miran, iako sam već osigurao posao u Bejrutu. Osjećao sam da imam neko poslanje ovdje u mojoj zemlji. Svećenik mi je mirno odgovorio: "Ako je tako, ne-mojte odlaziti!"

Tada situacija u mojoj gradu Alepu nije bila tako teška kao sada, ali svi smo osjećali da naj-gore tek dolazi i da će to biti uskoro. I doista, upravo tih dana se dogodio preokret i situacija se pogoršala.

Na početku sam mislio ostati sâm u Alepu, a ženu i djecu poslati u Bejrut. No moja žena je rekla: "Ili ćemo putovati svi zajedno ili ćemo svi zajedno ostati. Ako odlučimo ostati, ostat ćemo svi zajedno."

Nisam naviknut na molitvu kao neki, ali sam u tom trenutku osjetio da Bog od mene traži da dam nešto više ovdje. Zato sam otišao u crkvu i pred svetohraništem prikazao Njemu svoj život i život svoje obitelji. "Naša budućnost je u Tvojim rukama", rekao sam.

Od toga sam se trenutka prihvatio ove avanture i iako se posvuda osjećala napetost, mene je preplavio nutarnji mir i spokoj.

S jedne strane sam s volonterima Djela Marijina počeo gledati potrebe zajednice i doći do nekakve pomoći, u skladu s našim mogućnostima. S druge strane, Bog mi je otvorio novi preko oca Georges-a, svećenika za čiju sam crkvu dugo radio. U želji da pomognemo ljudima, otac Georges i ja smo počeli popisivati potrebe obitelji. Na početku je na listi bilo 300 obitelji. Od mnogih ljudi koje poznajemo molili smo donacije u novcu, ali smo dobili samo 300 sirijskih funti (što iznosi oko 4 dolara).

S tim iznosom nismo mogli ništa, ali smo na svetoj misi to prikazali Isusu, kao i 300 obitelji, pouzdajući se u Njegovu providnost. Uskoro je jedna nama poznata osoba pokrila sve potrebe preko sirijskog Caritasa!

Mjesto gdje se nalazi crkva i dalje je opasno, ali usprkos tome ljudi nisu prestali dolaziti u crkvu,

štoviš prijavilo se 35 volontera za nošenje pomoći potrebitima.

Porastom broja obitelji u potrebi na 1500 nismo više uspijevali pribaviti najpotrebnije, pa smo se obratili organizaciji "Crveni polumjesec". Na sastanku s ravnateljem ovaj nas je pitao nudimo li pomoć ljudima svih konfesija, a time je želio znati pomažemo li našoj braći muslimanima. Upravo je u tom trenutku ušla jedna osoba koju poznajem i zanimala se za Centar za gluhonijemu dјecu kojim upravljamo žena i ja. Znao je da se u njemu brinemo na isti način za dјecu kršćane i muslimane. Bez okljevanja dao je znak ravnatelju i on je potpisao dokument kojim smo imali pristup skladištima. Iznenadila nas je velika količina dobivene pomoći kojoj se nismo nadali!

Svaki put, pred svakim problemom ili poteškoćom, snažno osjećam da nismo sami, a to doživljavam preko nekih osoba, pravih anđela, koje nam Bog postavlja na put.

Mnogi oko nas izgubili su drage osobe, neki su postali invalidi u granatiranju naoružanih pobunjenika na naše četvrti.

Sjećam se jednog čovjeka, oženjenoga, s dvoje djece. Radio je kao vozač u našem Centru za gluhonijeme. Prije dva mjeseca, dok je sa ženom i kćerkom prolazio ulicom, pogodila ih je granata iz minobacača. Žena i kći su poginule na mjestu, a on je odveden u bolnicu u teškom stanju. Kad sam to saznao, razgovarao sam o njegovoj teškoj materijalnoj situaciji s jednim svećenikom i uspjeli smo dobiti pomoć od biskupa koji je platio sve troškove sprovoda žene i kćeri.

Kad smo ga poslije posjetili u bolnici, jedan od liječnika nam je rekao da je njegovo stanje teško i neizvjesno. Svećenik i ja smo ušli u njegovu sobu i molili pred njegovom posteljom. U svom sam srcu prikazao Bogu njegovu situaciju i situaciju njegova sina koji je ostao nepovrijeđen. Molio sam: "Kao što sam predao svoju obitelj i naše živote u Tvoje ruke, tako ti prikazujem i ovoga mojega brata, prihvatajući Tvoju volju". Opet sam osjetio kako u toj sobi nismo stajali uz postelju samo nas dvojica, nego je i netko Treći bio među nama.

Potom smo počeli tražiti veliki iznos novca za operaciju, a Bog je i tu velikodušno providio. Bolnica je snizila cijenu, a nekoliko liječnika nije uzele novac za svoj posao. Stigao je čak i znatno

veći iznos od onoga koji je bio potreban za operaciju, pa smo imali višak za naredne operacije potrebne za nastavak terapije.

Vozač koji s nama radi u crkvi je musliman i stane u vrlo opasnom dijelu grada. Jednoga dana me nazvao i upitao mogu li mu naći drugu kuću. Ima tri kćeri i zabrinut je za njihovu sigurnost, jer su naoružani pobunjenici već ušli u njegovu četvrt. Nakon mnogih pokušaja uspio sam pronaći drugi smještaj za njih.

Kad se preselio u novu kuću zamolio me da mu nabavim plinsku bocu, pa sam mu i to pribavio. Jednom mi je na telefon rekao: "Ja te molim za pomoć jer si moj brat, jesи, zar ne?" Odgovorio sam mu: "Naravno da smo braća".

Sve je to potvrda da ljubav uvijek pronalazi put da stignemo do drugih.

Usprkos tome što nas okružuje smrt koju gledamo i doživljavamo, mogu reći da danas živim u miru. Pa ako opasnost i ugrožava moj život, osjećam da je Bog sa mnom, vodi me i štiti na svakom koraku i u svemu što činim. Što god se dogodilo osjećam da se krećem u Božjoj volji a On za moju obitelj i za mene izabire što je najbolje.

Bez podrške moje obitelji ne bih mogao dostići mir i spokoj koji doživljavam.

Ljubav je ona koja gradi i sada sam potpuno siguran: pred svakim vratima što se preda mnom zatvore, On će mi otvoriti druga. ■

Svaki put,
pred svakim
problemom ili
poteškoćom,
snažno osjećam
da nismo sami

pathwaytoseenism.wordpress.com

Zajedništvo spašava

generalima naše vojske, optuženima za zločine počinjene pri oslobađanju područja Knina i okoline. Zaboravljeni su bili svi promašaji politike, sve što nas je tišilo ovih posljednjih godina koje smo živjeli pod teretom nametnutog osjećaja nečasno stečene slobode. "Hrvatska je zajecala od sreće" – kako je rekao jedan kolumnist.

A svi smo živi svjedoci vremena rata, svi kontaminirani zlom koje nas je pogađalo. Nakon oslobođenja trebalo je izlijеći rane, kako tjelesne, tako još više one duboke, duševne. E, te rane nisu mogle zaciijeljeti, jer su se mnogi pozicionirani predstavnici naroda natjecali uvjeriti naciju, a još više neke nevjerodstojne svjetske veličine, da nismo čisti. "Svakodnevno opetovana laž, na kraju postane istina" – na to se računalo. Izmišljeni pojam "udruženi zločinački pothvat" pravna struka do tada nije vezala uz kategoriju oslobađanja vlastitog okupiranog teritorija, što je po međunarodnom pravu i Ustavu svake zemlje pravo i obveza. Tako je časni sudac Meron, držeći se struke, maestralno pokazao da zlo ne može imati zadnju riječ.

To su nam pokazali i naši generali, obraćajući se masama koje su im poželjele dobrodošlicu. Mir i dostojanstvo kojima su zračili nije samo izraz obične ljudske sreće zbog povratka u slobodu ili zadovoljenja pravde. Oni su svjedoci kako je prihvaćena patnja i prepuštanje Bogu formula opstanka u najvećim tamama. Svaki je naš branitelj prošao tu katarzu, svaki je natijeren u rat, preispitivao i svoju savjest. Zato bi za onu nekolicinu koji su učinili strahote bilo spasonosno da se mogu iskupiti pred Bogom i zakonom.

Ovaj narod nikada nije bio osvajački, uvijek podjarmlijen i rijetko jedinstven, ali s ogromnim altruizmom. Znam za mnoge osobe koje u ratu nisu pitale ni za naciju, ni za stranu, pomagale su kome je trebalo.

Sjećam se događaja, neposredno poslije rata, kad se s magistralne autoceste prema kući moje majke u Slavonskom Brodu pred nama niotkuda stvorio mladić. Na čistoj srpskoj ekavici pitao je za put prema granici za Bosnu. Nije bilo jednostavno objasniti mu, a bilo je i daleko sat vremena hoda. U par sekundi sam, na zaprepaštenje moje majke, odlučila odvesti ga automobilom. Prilazeći autu pomislila sam na opasnost, ali se nisam

OSVRT NA GODINU KOJA PROLAZI I NA OSLOBAĐAJUĆU PRESUDU HRVATSKIM GENERALIMA

Željka
Marić

General Ante
Gotovina s
obitelji u Mariji
Bistrici

Na kraju ove prilično turbulentne godine, prepune afera, koje su gotovo svakodnevno izluđivale naciju, ostalo bi nešto nedorečeno, kad se ne bismo osvrnuli na protekli mjesec studeni. Obilovao je političkim potresima, konfrontacijama ekonomskih analitičara, kritikama svega živoga i neživoga, tako da se činilo da smo svi protiv svakoga. A onda odjednom, kao pokretom magičnog štapića, gotovo se cijeli corpus ovog nesigurnošću izmučenog naroda sjatio u crkve na zajedničku molitvu. Odjednom smo imali samo jedan cilj i jednu želju. Vapaj prema Nebu bio je tako snažan i iskren da Nebo nije moglo ostati zatvoreno. Na europskom sudu u Den Haagu izrečena je oslobađajuća presuda

pokolebala. Željela sam ovom "neprijatelju" pokazati hrvatsko čovjekoljublje, ali ispod svega je bila ljubav prema bližnjemu koju mi je nalagala moja vjera i kućni odgoj. Zato sam se osjećala zaštićena. Za vrijeme vožnje ponešto sam ga upitala, kurtoazno, ali odgovori su me tek uplašili. Išao je na granicu bez putovnice, stigao je stopirajući po autocesti... ni danas ne razumijem što je to bilo?! Kad je nakon desetak minuta vožnje izašao na granici, odahnuła sam, moram priznati. Javila sam se majci, koja je sve vrijeme strelila, i produžila kući zadovoljna učinjenim.

I opet bih tako...

Zato dobro razumijem vjerodostojni poziv naših generala kad pozivaju da pogled usmjerimo u budućnost i gradimo zajedništvo. Oni su se uvjernili, plativši visoku cijenu, da molitva snaži, a zajedništvo spašava. Želim vjerovati da nacija, koja lako zaboravlja, neće zaboraviti ovo dragocjeno zajedničko iskustvo. ■

hraniteljskiportal.hr

Završetak Domovinskog rata

Uломak iz Izjave Komisije "Iustitia et pax" HBK, 23. studenoga 2012.

Generali su kazali da je rat od danas dio povijesti i da gledamo u budućnost te da je Hrvatska zemlja otvorena za život svim ljudima koji joj žele dobro. Njihovi govorovi utemeljeni su na njihovoj vjeri i kršćanskom oprostu. Ovaj tužni rat, porače, dramatična haška epopeja koja još traje, bili su prožeti žarkom i dubokom molitvom naroda. Često u tegobnoj povijesti Hrvata, Hrvatima drugo nije ni preostajalo nego da se utječu molitvi i zagovoru svoje kraljice, Blažene Djevice Marije. I često su te molitve bile uslišavane i Hrvati su bivali spašeni. Sjetimo se da su u Domovinskom ratu vojnici odlazili s krunicama u rukama i oko vrata. Kad smo mi u Komisiji pozvali na molitvu za pravednu presudu generalima pred prvostupanjškim vijećem, mnogi su se rugali, ali većina našeg naroda se molila. Kada su hrvatski biskupi pozvali na molitvu za pravednu presudu pred Žalbenim vijećem, Hrvati su to spremno prihvatali unatoč prvostupanjškoj presudi. Ljudi su bdjeli, molili, postili i molitva je bila

uslišana. Nakon presude hrvatskim generalima u kojima se oni oslobođaju krivnje razlila se Trgom bana Josipa Jelačića u Zagrebu, kao i u svim gradovima i mjestima u Hrvatskoj, spontana molitva Očenaša, zahvala Bogu.

Ako bismo na kraju mogli zaključiti što nam ostaje nakon ove presude, mogli bismo reći: pouzdanje u Boga, pravednog suca, ali i pouzdanje u Boga milosrdnog Oca koji prije svega želi da njegova djeca budu dobra međusobno, da nauče oprštati kako on njima opršta i da ovaj svijet ostave boljim i ljepšim onima koji dolaze iza njih.

Nadamo se da su stoljetni ratovi na ovim prostorima završeni. Kroz stoljeća Hrvatska se odlikovala mnoštvom vrsnih ratnika i generala. Danas nam trebaju vrsni političari, vrsni intelektualci, radnici, studenti, koji će kao pravi domoljubi znati čuvati mir i omogućiti ljudima da sretno žive u ovoj lijepoj zemlji. ■

Doček generala
Mladena
Markača u
njegovu gradu
Đurđevcu

Prema Isusovoj štalici

Annamaria
Gatti

Bio jednom jedan dječak po imenu Marko. Želio je posjetiti tek rođenog Isusa u štalcu u Betlehemu.

- Zar ćeš sam u Betlehem? - upita ga mama.
- Dug je to put za dječaka tvoje dobi.
- Već sam dovoljno velik, vidjet ćeš da će sve biti u redu - odgovori Marko.

U svome je srcu Marko znao da će put biti dug i strm. Pomislio je da bi bilo lijepo imati društvo.

- Kamo ideš - upita ga školska prijateljica Sara.
- Idem u Betlehem posjetiti novorođenog Spasitelja, hoćeš sa mnom?
- Zašto ne? Mama će me pustiti ako idem s tobom - uzdahne Sara.

- Tako su krenuli. Cesta je bila strma i puna zavoja, kako je Marko i očekivao.

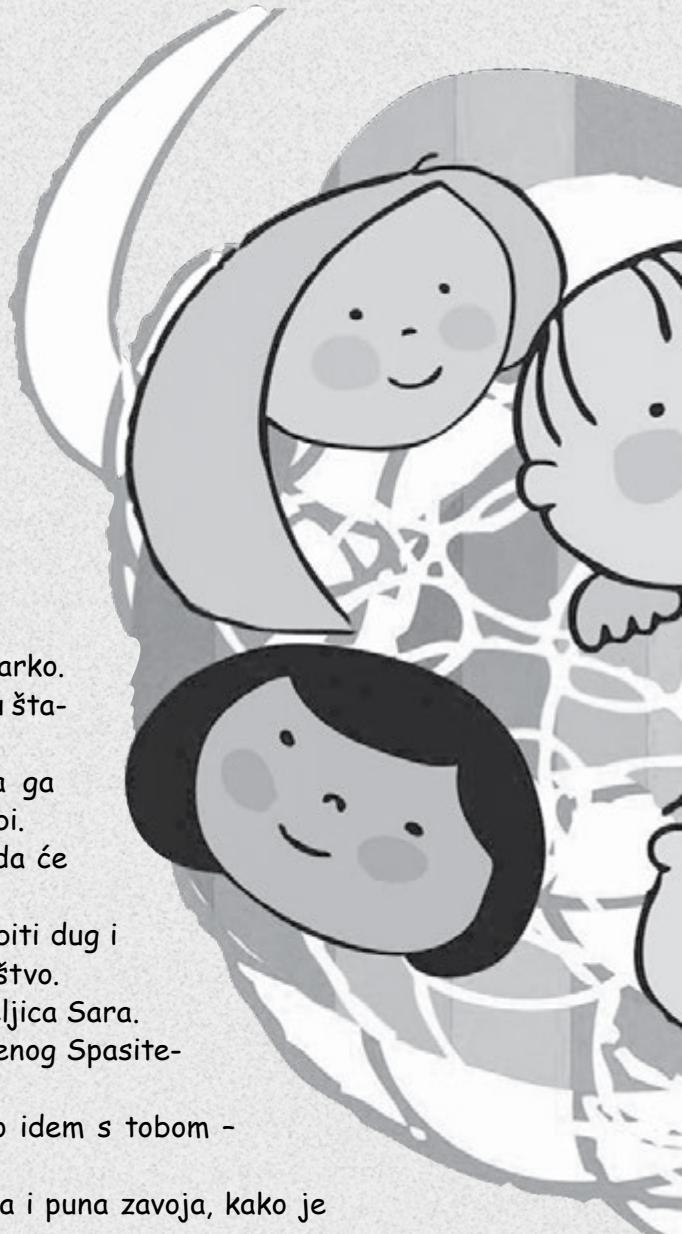
- Žedna sam - reče Sara.
- Oh, nismo mislili na opskrbu - odgovori Marko, ali se nije stigao ni zabrinuti, kad se iza zavoja pojavi dječak njegove visine, kovrčave kose i crnih očiju. Imao je veliku mješinu, a na tamnoj koži sijao mu je bijeli osmijeh.

- Hoćeš vode? - upita Saru.
- Oh, da, jako sam žedna - kimne djevojčica. - Idemo u Betlehem.
- Idete kod Isusa? Anđeli s neba su nam rekli da ćemo ga naći tamo.
- Kako se zoveš - upita Marko.
- Ja sam King iz Gane. Mogu li s vama?
- Da, ponjet ćemo vodu Isusu - zaključi Sara.

I njih troje veselo nastave put.

- Ali sada sam gladan - pomisli Marko.

Na sljedećem su se zavoju zaustavili jer ih je djevojčica u sariju zlatne boje upitala:

- Idete li do Isusove štalice?

- Da, hoćeš s nama? - upita

Marko, gledajući znatiželjno kolač s grožđem što ga je nosila na velikom pladnju na glavi.

- Naravno! A vi ste sigurno jako gladni! Želite li svježeg kolača? Ostalo ćemo odnijeti Isusu i njegovoj mami.

- Oh, dobro, baš smo imali sreću što smo te sreli, kako se zoveš? - upita nezastitni King.

- Zovem se Hina, Indijka sam.

I svi četvero nastave put. Ali odjednom zapuše hladan vjetar i Hina zadrhti:

- Kako je hladno - reče nastavljajući putem prema zavoju.

Kad, eto, sitnim koracima naiđe dječačić s dva topla šarena pokrivača na ramenima.

- Pozdrav, možeš li mi dati jednu deku? Baš mi je hladno - ljubazno će Hina.

- Naravno, ali kamo ideš - odvrati dječak.

- Svi idemo Isusu u Betlehem - reče King u ime svih. - Hoćeš li i ti s nama? Kako se zoveš?

- Zovem se Alam, Marokanac sam i rado ću s vama. Ponijet ću Isusu pokrivač da mu večeras ne bude hladno.

I svi nastave put.

- Tako sam umorna - potuži se Sara hodajući strmim putem.

- Ne brini - reče Marko. - Sada ćemo se svi uhvatiti za ruke kako bismo zajedno stigli u Betlehem.

I tako su se Marko, King, Hina i Alam uhvatili za ruke i stvorili mali lanac.

No smrklo se, a cesta je bila nesigurna i pomalo zastrašujuća. Možda su već bili blizu štalice, kad se nakon zavoja pojavi slabašno svjetlo, njišući se u mraku. Netko je išao prema njima.

- Koliko djece! Kamo idete? Želite li moju svjetiljku kako biste hodali sigurni - upita djevojčica.

- Hvala, možeš poći i ti s nama k Isusu.

- Zašto idete k Isusu?

- Jer je kod njega lijepo.

- Onda idem i ja.

- Tako ćemo mu donijeti malo svjetla! Kako se zoveš - upita Alam.

- Zovem se Galina, Ruskinja sam.

Stigli su do štalice, zaboravivši na glad, žeđ, hladnoću, umor i strah. Josip i Marija izdaleka su čuli njihove glasove.

- Josipe, tko je vani? Čujem dječje glasove - upita Marija.

Josip je sređivao slamu u štalici. Na Marijine riječi izađe, pogleda iznenadeo a potom se nasmiješi i raširi ruke:

- Djeco, dođite, tko zna koliki ste put prevalili da biste došli ovamo!

Pomiluje svakoga, a potom uzme mješinu s vodom, pladanj s kolačima, deke i svjetiljku:

- Sve nam je ovo prijeko potrebno. Hvala!

Djeca su nepomično zastala na ulazu. U štalici je bio polumrak, samo je mama s djetetom bila obašjana svjetлом, barem se njima tako činilo. Marija je položila dijete u jasle, zagrlila ih i rekla:

- Konačno ste stigli, Isus vas je čekao! Ali sada izgleda da spava.

- A ne, on ne spava - primijeti King.

Šestoro djece se približi i stane milovati dijete koje se blago smiješilo. Osjećali su se baš lijepo. Dijete je doista otvorilo oči i pogledalo jednoga za drugim, znajući da blagoslivlja cijeli svijet. Zatim su se Galina, King, Marko, Hina, Alam i Sara uhvatili za ruke i zapjevali malom Isusu:

**DJETEŠCE NAM SE RODILO
U JASLE SE POLOŽILO
ISUSE MILENI, BOŽE MOJ
SRCE TI DAJEM DA SAM TVOJ.
SIN BOGA OCA I BOG SAM
S NEBA NA ZEMLJU SIĐE K NAM
ISUSE MILENI, BOŽE MOJ
SRCE TI DAJEM DA SAM TVOJ.**

Socijalni tjedan u Francuskoj

U osjetljivoj ekonomskoj i političkoj aktualnosti radovi 87. socijalnog tjedna u Francuskoj od 23. do 25. studenoga pokazali su se na visini društvenih izazova. Ovo mjesto razmatranja, među najstarijima u Francuskoj, osnovano je 1904. Tada su dvojica laika iz dva grada (Lyon i Lille) snažno pogodena nesrećama koje je izazvao neobuzdani kapitalizam željela ljudi upoznati s enciklikom "Rerum Novarum" pape Leona XIII. kojom je Katolička crkva po prvi put zauzela stav o društvenim pitanjima.

Ovogodišnja tema socijalnog tjedna "Muškarci i žene: nova situacija" privukla je publiku od oko 3000 osoba.

O trajnoj nejednakost između muškaraca i žena na području odgovornosti i u materijalnoj naknadi govorilo se s više stajališta: filozofskog, sociološkog, ekonomskog, političkog i vjerskog. Mlada ministrica za ženska prava i glasnogovornica francuske vlade željela je biti nazočna od početka. Iako su njezina stajališta drugaćija u nekim dijelovima, smatrala je važnim ohrabriti ovaj skup i čekati rezultate rada. U raspravi o vladinom projektu "brak za sve", tj. za homoseksualne parove - koji uključuje posvajanje i umjetnu oplodnju - došlo se do čvrstog zaključka da se ne može govoriti o braku za sve, ali da istodobno treba biti otvoren prihvatanju osoba.

I u samoj Katoličkoj crkvi neki njezini članovi dovode u pitanje pravilo po kojem je hijerarhija muška. U tom je smislu izlaganje Marije Voce koja je predstavila iskustvo Pokreta fokolara bilo jedan od originalnih

dijelova ove manifestacije. Na konferenciji za novinare održanoj prije njezina govora, a kojoj su osim novinara nazočili i odgovorni za Socijalni tjedan i za razne pokrete, uz biskupa te biskupije, predsjednica Fokolara dala je svoje svjedočanstvo.

Na predstavljanju njezine knjige "Emmausina oklada" u francuskom prijevodu "Oklada povjerenja" došla je do izražaja posebna pozornost Marije Voce na njegovanje međuljudskih odnosa čiji temelj treba biti uzajamno povjerenje, preduvjet za izgradnju jedinstva. "U njoj se osjeća snaga moćne karizme", komentirao je netko od nazočnih.

Pokret fokolara u Francuskoj već dugo sudjeluje na socijalnom tjednu, a ove su godine članovi Pokreta animirali jedanaest radionica na razne teme: obitelj, zajedničko odlučivanje muškarca i žene te iskustvo jedne žene voditeljice afričke župske zajednice u Francuskoj.

Drugi članovi Pokreta, pristigli u velikom broju, podijelili su se u 300 radionica, svaka od 10 do 12 osoba. Za sve je to bilo snažno iskustvo dijaloga i slušanja, gdje su se osobe bez vjerskih

uvjerenja mogle slobodno izraziti u uzajamnom poštovanju: "Evo velike privlačnosti suvremenog doba: uroniti u najdublju kontemplaciju a ostati pomiješani sa svima, čovjek uz čovjeka", pisala je Chiara Lubich. ■

Jean
Michel
Merlin

foto: date.org (2)

Maria Emmaus Voce sudjelovala je na socijalnom tjednu u Francuskoj kao žena-predsjednica pokreta raširenog po čitavom svijetu, s vrlo raznolikom kompozicijom članova

Pokušaji komunikacije

**Anna i
Alberto
Friso**

Dobra komunikacija neophodna je za sve parove, osobito za one koji svoj život u dvoje žele učiniti autentičnim iskustvom jedinstva. Sklapanjem saveza par se upućuje na brzu traku, da tako kažemo, jer se izravno ucjenjuje u trostveni naum koji je Bog utisnuo u brak.

Budući da su stvoreni na sliku i priliku Božju¹, trostveni model daje muškarcu i ženi sposobnost da postanu ljudsko "mi" i slika božanskoga "mi".

U Isusovoj molitvi za jedinstvo iz Ivanova evanđelje, čitamo: "Da svi budu jedno kao što ti, Oče, u meni i ja u tebi, neka i oni u nama budu" (Iv 17,21-22). Te riječi daju naslutiti da za tako posebno jedinstvo – biti jedno po uzoru na Trostvo – supružnici trebaju imati izravnu vezu s Apsolutnim, svaki pojedinačno i zajedno. U suprotnom će možda i stići do određenog zajedništva, ali ga neće moći dostići u punini, jer je svatko od nas nesavršeno biće.

Postajemo doista jedno ako se uzajamno ljubimo u onoj beskonačnoj stvarnosti iz koje oboje

potječemo, a jedina je sposobna prevladati našu osobnu ograničenost, nadilazeći je. Zato, bilo da razgovaramo, darujemo svoju tjelesnost, uređujemo kuću, učimo, radimo, sjedimo za stolom ili se igramo s našom djecom, uvijek sa strepnjom možemo imati percepciju da smo u Trostvu, doživljavajući intenzivno i blago prožimanje koje nas sjedinjuje i na razini srdaca i duša.

Ustanovljeno je da smo mi doista ono što jesmo kada ulazimo u odnos, kada živimo u zajedništvu. Druga nas osoba naime objavljuje, daje da budemo. Upravo u darivanju sebe mi, proturječno, doživljavamo što smo u stvari, sa svim darovima i sposobnostima koje su dio nas i sastavni dio naše osobnosti. Zato se bez oklijevanja pokušajmo darivati drugima, bez rezerve i straha.

Među različitim načinima komunikacije bračnoga para (riječi, geste, pogledi, stavovi, osmjesi, postupci, šutnja...) dijalog je najznačajniji oblik. No potrebno se jedno drugome otvoriti u pozornosti da sve činimo iz ljubavi, bilo da govorimo ili slušamo.,

Slušanje iz ljubavi traži da znamo stvoriti prazninu u sebi kako bismo u potpunosti ostavili prostora drugome, kako bismo mu omogućili da postoji, kako bismo postojali zajedno. Ovo nastojanje da ušutkamo svoj "ja" pred drugim, jer je potaknuto ljubavlju, ne čini da se izgubimo u drugome poričući našu različitost, nego nam daje da iznova nađemo sami sebe u većoj punini. Žrtvovanje sebe ne smatra se umanjivanjem, nego naprotiv punim posjedovanjem sebe. Kod slušanja vanjski stav treba izraziti sav nutarnji život koji je podloga, počevši od zainteresiranog i vedrog izraza lica. Dok drugi govoru vrlo je važno pokazati zanimanje, shvaćanje, uvažavanje, jer nam se nešto komunicira. Ne treba pokazati žurbu, niti prekidati sugovornika, nego je potrebno biti potpuno otvoreni novome koje nam se daruje, nastojjeći odbaciti svaku uvjerenost da već znamo što drugi misli. Nadalje, dok drugi govoru važno je izbjegavati misliti koji ćemo odgovor dati. Treba se usredotočiti samo na ono što drugi govoru. To praktički znači ukloniti naš "ja" kako bismo duboko primili stvarnost druge osobe, kako bismo bili ta druga osoba.

U toj dinamici onaj tko govori naslućuje dubinu i pozitivnost našega slušanja i još je više potvrđen u svojoj nakani da se izradi samo iz ljubavi. Osjeća se slobodnim iznijeti na vidjelo ono što kuša u dubini srca i što je doživio, izraziti do kraja svoje mišljenje o događanjima, osjećajima, namjerama, jer je siguran da je shvaćen. Nije uvijek shodno podijeliti osjećaje i razmišljanja, ali zbog poštovanja koje mu drugi ukazuje, u trenutku razgovora on se za to više ne brine. I kada dođu na vidjelo različiti stavovi, ako je komunikacija vođena ljubavlju, bit će lakše razumjeti razloge različitosti i ne zahtijevati istovjetnost.

No ponekad neke razlike dovode do sukoba i dolazimo do zaključka da je bolje izbjegavati preveliko poniranje u dubinu kako ne bismo slobili odnos. Nije tako. U stalnom zalaganju da vodimo dijalog potrebna je hrabrost da se izložimo porazu, da ga naučimo prihvati i da ga znamo nadići. Možemo to učiniti preuzimajući na se svoju ili ograničenost drugoga te darujući drugome i neispunjeno očekivanje kao dodatni dar sebe. Dijeleći i promašaje iz ljubavi (što znači mirno i bez navezanosti) učimo upravljati sukobima prouzrokovanim različitostima koje svaki par brzo otkrije, iste koje su bile razlog privlačnosti ali s vremenom ih doživljavamo kao neprolazna ograničenja. Samo je ljubav sposobna vrednovati drugoga i istodobno obima pomoći razumjeti da svi imamo ograničenja koja treba prihvati.

Tako odnos bračnoga para, snažan a istodobno nježan i krhak, postaje zajedništvo, tj. vrsta odnosa sposobna hraniti jedinstvo dvoje i podržavati osobitost svakog partnera.

Kao što smo spomenuli, komunikacija se ne ograničava na verbalni dijalog. Komunikacija je primjerice i konkretna gesta da smatramo zajedničkima sva naša dobra: vrijeme, novac, karijeru, ali i težnje, zabrinutosti, itd. Ako na stolu nešto nedostaje ili ako noću dijete plače, komunikacija ljubavi je uzeti prvi inicijativu, ustati i providjeti. Razočaranje na poslu pripada i drugome, kao i preuzimanje brige za zdravlje ili prihvatanje rodbine i prijatelja oboje. Duboka komunikacija je i zajednička briga oko reda u kući, automobila, odjeće, kao i nastojanje da uočimo najskrovitije želje drugoga, očekivanja za nježnošću i ostvarenjem. U tom posebnom smjeru zajedništva svaki

oblik komunikacije u svojim mnogostrukim jezicima (geste potvrđivanja, nježnosti, prihvatanja, služenja, uzajamni dar svoje tjelesnosti) uvijek je konstruktivan.

U tome "biti jedno" svako zlostavljanje ili pokoravanje jedno drugome je blago rečeno za starjelo. Hod u jedinstvu čini supružnike sposobnima nadići moguće uloge utvrđene kulturama iz koji potječu, kako bi doživjeli istinsku jednakost između muškarca i žene i posljedično uzvišenu slobodu svakoga. Njihovo će pokoravanje biti uzajamno i istodobno podvrgavanje događanja izvan njihove volje, kako bi zajedno odvažno našli rješenja. Kaže se da se dva stvorenja ljube samo ako prihvate zajedničko djelo koje ih nadiči², pogleda usmjerena u obzor smisla.

Par koji iskreno pokušava voditi dijalog obdarjen je velikim osjećajem za stvarnost; zna pronaći načine da se ne zaustavlja previše na uzajamnim negativnostima, vrednujući pozitivne strane; zna također sagledati situacije u širem kontekstu, pomičući svoju pozornost od zadovoljavanja individualnih potreba na jačanje saveza uzajamnosti i njegovo trajanje u vremenu. ■

¹ Ivan Pavlo II., Pismo obiteljima 1, 6

² M. Nédoncelle, Conscience et Logos, EPI, Pariz 1961., str. 44

Ustanovljeno
je da smo mi
doista ono što
jesmo kada
ulazimo u odnos,
kada živimo u
zajedništvu

Bratstvo u politici

NA SVEUČILIŠNOM INSTITUTU SOPHIA
PRVA STUDENTICA BUDISTKINJA OBRANILA
DIPLOMSKI RAD

Arhiv CTK

**Marco
Luppi**

Preeyanoot
Surinkaew,
mnogima
poznata kao
Metta

Obrana diplomske radnje obično označava završetak studiranja i uvijek je dobra vijest. To je plod jednog produktivnog razdoblja i prvog znanstvenog napora kandidata. Pa ipak, u nekim okolnostima vrijednosti istraživanja pridodaje se izvanrednost susreta između različitih kulturnih paradigma i znanja koja se obogaćuju međusobnim upoznavanjem.

To se dogodilo prigodom obrane diplomske radnje 12. studenoga. Preeyanoot Surinkaew, prva studentica budistkinja na sveučilišnom institutu

Sophia, branila je radnju iz političke filozofije na temu "Ideja političkog bratstva u Buddhadase Bikkhu". Studij je usredotočen na ideju bratstva prisutnu u misli jednog od najutjecajnijih tajlandskih budističkih redovnika 20. stoljeća (1906.-1993.) koji je znao razraditi pojam "Dhammic Socialism", viziju moguće društvene primjene budizma u kojoj ideja bratstva rezultira središnja i inovativna.

"Dhammic Socialism" nema veze sa zapadnim oblicima socijalizma. Ona izražava misao međuovisnosti koja međusobno povezuje sve prirodne stvarnosti uključujući i ljudska stvorenja, ističući duboku dosljednost s učenjem budizma Theravada. Istraživanje studentice, mnogima poznate pod imenom Metta, krenulo je od bogatstva kulturne paradigmе sadržane u ideji bratstva koju je predložila Chiara Lubich. Ta je vizija s jedne strane pomogla da se istakne bratstvo prisutno u misli Buddhadasa, a s druge je protumačila Zapad na temelju kršćanskih mudrošnih korijena, ističući pozitivne vidove koji u povijesti odnosa između Zapada i azijskih kultura još nisu dovoljno došli do izražaja.

Prof. Antonio Baggio je pojasnio: "Ovaj rad je značajan doprinos uzajamnom upoznavanju

i shvaćanju kršćanstva i budizma i, po nekim vidovima, sadržava korisne elemente za obnovljeni odnos između Zapada i Istoka". Koliko je bio zahtjevan i plodan ovaj rad vidjelo se i na obrani radnje. Više smo puta imali dojam da vidimo potpuno vrednovane dvije misaone tradicije proizišle iz vjerskih korijena, obilježene onim što usmjerava povijest naroda prema dijalogu i miru te obvezuje svaku osobu da koristi najbolji dio sebe za izgradnju paradigma prihvaćanja i susreta.

Bez doktrinarne zbrke govorilo se o ideji političkoga bratstva kod Buddhadase Bikkhu, o ključnim pojmovima jedne misli izvučene iz dosad podcijenjenih ili iskorištavanih zapisa a koje je Metta znala iščitati i revalorizirati: mudrost kao mentalna praznina koja se otvara onome što je izvan nje i promiče uzajamni odnos; koncentracija kao oslobođanje od individualističkog egoizma i savršena ravnoteža između uma, nagona i emocija; moralnost kao bitan uvjet međuodnosa jer je temeljen na ravnoteži poštovanja i ljubaznosti.

Na tim temeljima postavljen je dijalog između dvije tradicije, opisujući jasno kako su Chiara Lubich i Buddhadasa imali zajedničku želju: rađati živoga Isusa i živoga Budu u srcu današnjeg čovječanstva. Ako je paradigma bratstva vitalna u ljudima, rađa novim rješenjima, nudi ili barem daje naslutiti globalnu perspektivu koja i na političkom području rasvjetljava pitanja pojedinaca i uklapa ih u šиру viziju. ■

Koje mi uho zvoni?

Koje mi uho zvoni? Često ćete u društvu čuti to pitanje, jer narodno vjerovanje kaže da zvonjava u ušima donosi dobre vijesti onome tko ju čuje u svom uhu ili pak onome tko točno pogodi koje tuđe uho zvoni.

Ali, mnogo je teže ako u ušima, ili jednom uhu, imate stalno prisutno zujanje, nalik vuvuzeli, koje također ne dolazi izvana. Ono je u vašim ušima i samo ga vi čujete.

Ova tegoba relativno je česta, a ljudima koji je imaju u priličnoj mjeri smanjuje kvalitetu života. Šum u ušima, ili tinnitus, je simptom u kojem je dominantan osjećaj zvuka, ali on nema izvor u vanjskoj sredini. Povremeno se sreće kod petine stanovništva, s tim što je kod starijih osoba znatno češći.

Tinnitus se može javiti gotovo kod svih bolesti slušnog aparata, kao zvonjava, šum, zujanje, zviždanje ili kao složeniji zvukovi. Može biti trajan, javljati se povremeno ili pulsirajući (pratiti otkucaje srca). Zujanje u uhu u vidu šuškanja, često praćeno i osjećajem zapušenosti, može biti i posljedica postojanja cerumen skog čepa, odnosno čepa ušne masti. Ukoliko se pregledom ustanovi da je to razlog ovog neugodnog osjećaja, problem se lako rješava ispiranjem uha određenim instrumentom. Nekima jači šum ili zujanje ne smeta mnogo, dok drugima čak i slabiji šum može remetiti koncentraciju, izazivati nesanicu ili

pojačavati osjetljivost na normalan zvuk. Mechanizam njegovog nastanka je nerazjašnjen. No, svaki šum nije isti. I u tom smislu postoji objektivni i subjektivni šum.

Objektivni šum je onaj koji liječnici mogu čuti primjenom određenih metoda tijekom pregleda. Riječ je o tihim zvucima koje proizvodi protjecanje krvi kroz krvne žile, ili se stvaraju pri kontrakciji malih mišića u srednjem uhu. Ova vrsta šuma ne pravi velike probleme i uklanjanjem uzroka može se "utišati".

Subjektivni šum je kompleksniji jer nastaje uslijed poremećaja ili oštećenja u samom osjetilu sluha ili centralnom slušnom putu i gotovo je uvijek povezan s oštećenjem sluha.

A što to oštećuje sluha? Starenje je prvo na optuženičkoj klupi, mada ono može biti i genetski uvjetovano, a može nastati i djelovanjem vanjskih faktora – kod osoba koje borave u bučnom okruženju, koje slušaju glasnu muziku, kod radnika u industriji, lovaca, policije...

Hoće li nekome sluha oslabiti, ovisi od njegove osjetljivosti, što je potpuno individualno. Ako buka nakon izvjesnog vremena prestane i dođe do pauze, moguće je oporavak sluha poslije nekoliko sati, a najduže sutradan. Ali, ako je buka suviše jaka, a pauze kratke, trajno oštećenje sluha je neminovno.

Ima li lijeka za tinnitus? Tinnitus nije bolest već simptom, stoga ne postoji jedinstvena terapija

©omedical d.o.o.

u njegovu liječenju. Trajnog rješenja nema, lijekovi koji poboljšavaju cirkulaciju krvi u mozgu ili unutarnjem uhu smanjuju tinnitus, ali samo dok se daju. Danas je najuspješnije liječenje šuma metodom retreninga, tako da pacijent prihvati šum kao nešto prirodno, a ne kao opasnost, uzrokujući negativne emocije. Dakle, cilj te metode nije smanjenje intenziteta šuma, već smanjenje bolesnikove reakcije na šum. Liječenje šuma može se provoditi i pomoću šuškala, generatora širokopojasnog šuma koji pomaže maskiranju šuma. Bolesnici sa šumom moraju izbjegavati potpunu tišinu, morali bi osigurati lagani i ugodni pozadinski zvuk, najbolje prirodni zvukovi ili glazba.

S obzirom da potpunog terapijskog rješenja nema, treba обратити pažnju na preventivu. To znači da treba izbjegavati sve bučne ili praskom izazvane situacije koje mogu izazvati oštećenje sluha sa tinnitusom.

Nažalost, mladi ljudi koji u svojoj sobi ili automobilu puste muziku "do daske" nisu svjesni koliku štete nanose svom slušnom organu. Zato u budućnosti treba očekivati sve više ljudi kojima "zvoni u uhu". ■

**Mirjana
Grga, dr.
med.**

Božić ispod snježne kape nebeske

ISPOD SNJEŽNE KAPE NEBESKE
DANAS IZ MENE
BIJELE RIJEČI
TEKU
I IGRAJU SE
S
PAHULJAMA

NEKU NOVU RIJEKU
POKRENULE
RASMIIJALE MI LICE
I
DOBRO DALE
A
NISU ZNALE
TO.

KSENIIJA KANCIJAN

SLIKE: MARTA PILIĆ

